

MAGYAR KÖZTÁRSASÁG KORMÁNYA

T/10877. számú

törvényjavaslat

a felsőoktatásról szóló 2005. évi CXXXIX. törvény módosításáról

Előadó: Dr. Hiller István
oktatási és kulturális miniszter

Budapest, 2009. október

2009. évi ..... törvény

a felsőoktatásról szóló 2005. évi CXXXIX. törvény módosításáról

1. §

A felsőoktatásról szóló 2005. évi CXXXIX. törvény (a továbbiakban: Ftv.) 5. § (6) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(6) A kiemelkedő színvonalú képzést nyújtó, a tudományos életben elismert, az Európai Kutatási Térségkutatási tevékenységéhez kapcsolódó egyetem – a Magyar Köztársaság Kormánya (a továbbiakban: Kormány) által meghatározott feltételekkel – „kutatóegyetem” minősítést kaphat. A „kutatóegyetem” jelentős hazai és nemzetközi kutatás-fejlesztési és innovációs tevékenységet végez, amelynek eredményét az oktatásba közvetíti, a tehetséggondozást a képzés minden szintjén kiemelt feladatként végzi, kiemelkedő teljesítményt nyújt a doktori képzés területén, valamint mind a kutatás, mind a képzés területén széleskörű nemzetközi együttműködéssel rendelkezik.”

2. §

Az Ftv. 10. § (2) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(2) Az állami felsőoktatási intézmény tekintetében az államháztartásról szóló 1992. évi XXXVIII. törvényt (a továbbiakban: államháztartásról szóló törvény), az állami vagyronról szóló 2007. évi CVI. törvényt (a továbbiakban: az állami vagyronról szóló törvény), valamint a költségvetési szervként működő felsőoktatási intézmények tekintetében a közalkalmazottak jogállásáról szóló 1992. évi XXXIII. törvényt (a továbbiakban: közalkalmazottak jogállásáról szóló törvény) az e törvényben meghatározott eltérésekkel kell alkalmazni.”

3. §

Az Ftv. 16. § (3) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(3) A költségvetési szervként működő felsőoktatási intézmény alapító okirata az intézmény bevételeinek arányában meghatározva tartalmazza az intézmény kiegészítő és vállalkozási tevékenységének felső határát. A költségvetési szerv megszüntetésével, átalakításával kapcsolatos feltételek szempontjából a kiegészítő és vállalkozási tevékenységek előírt arányainak teljesülését három év vonatkozásában kell vizsgálni. A költségvetési szervek jogállásáról és gazdálkodásáról szóló 2008. évi CV. törvény (a továbbiakban: költségvetési szervek jogállásáról szóló törvény) 14. §-ától eltérően a költségvetési szervként működő felsőoktatási intézmény alapító okirata az intézmény – e törvényben meghatározott típusú – szervezeti egységét ruházhatja fel jogi személyiséggel.”

4. §

(1) Az Ftv. 21. § (2) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(2) A szervezeti és működési rend keretében kell meghatározni különösen: a felsőoktatási intézmény szervezeti felépítését, tagolását, vezetési szerkezetét, az egyes szervezeti egységek

feladatait, működését, az intézményen belüli kapcsolattartás rendjét, továbbá az intézmény belső minőségbiztosítási szabályait. Minőségbiztosítási szabályzatban kell meghatározni a felsőoktatási intézmény működésének folyamatait, ennek keretei között a vezetési, tervezési, ellenőrzési, mérési, értékelési eljárásokat, a működés biztosításának alkalmazott kritériumait, szabályait, a különösen a képzések indításának, követésének, rendszeres belső értékelésének mechanizmusát, a képzés során megszerezhető végzettségi szint és szakképzettség minőségének belső értékeléséhez kapcsolódó eljárásokat, illetve fogyasztóvédelmi szempontokat. A minőségbiztosítási szabályzatban kell meghatározni a doktori iskola létesítéséhez meghatározott követelményeknek a doktori iskola működése során történő folyamatos biztosításának eljárásrendjét. Az intézményi minőségbiztosítási szabályzatban kell biztosítani az oktatói munka hallgatói véleményezését.”

(2) Az Ftv. 21. § (6) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(6) A felsőoktatási intézmény e törvényben meghatározott intézményfejlesztési terv, kutatási-fejlesztési-innovációs stratégia, állami felsőoktatási intézményekben a fenntartói megállapodásban vállalt teljesítménykövetelmények alapján minőségfejlesztési programot készít. Az intézményi minőségfejlesztési programban kell meghatározni a képzési program, a tudományos kutatás, művészeti alkotótevékenység, a hallgatók értékelésének, az oktatás személyi és infrastrukturális feltételei, a tanulástámogatás eszközei, a hallgatói szolgáltatások, a belső információs rendszer és a nyilvánosság fejlesztésére irányuló célokat. A felsőoktatási intézmény évente áttekinti az intézményi minőségfejlesztési program végrehajtását, és megállapításait – az erről szóló jelentés elfogadásától számított legfeljebb harminc napon belül – az intézmény honlapján, továbbá a helyben szokásos módon nyilvánosságra hozza.”

5. §

Az Ftv. 23. § (2) bekezdése a következő mondatral egészül ki:

„Ha az államháztartásról szóló törvény és annak végrehajtási rendelete a költségvetési szervek felépítésével, működésével kapcsolatosan felügyelő testületet említ, azon az állami felsőoktatási intézmények vonatkozásában az e törvény által meghatározott gazdasági tanácsot kell érteni.”

6. §

Az Ftv. 25. § (1) bekezdésének *a)* pontja a következő *ak)-al)* alpontokkal egészül ki:

[A gazdasági tanács

a) közreműködik a szenátus döntéseinek előkészítésében, így különösen véleményezi]

„*ak)* a költségvetési szervként működő felsőoktatási intézmény 30. § (3) bekezdés szerinti szervezeti egységének jogi személyiséggel történő felruházásával kapcsolatos kezdeményezést,

al) az intézmény 7. § (8) bekezdés szerinti átsorolását;”

7. §

(1) Az Ftv. 27. § (8) bekezdésének a bevezető mondatrésze helyébe a következő rendelkezés lép:

„A szenátus az *a)-m)* és *r)-s)* pont tekintetében dönt, illetve az *n)-q)* pont tekintetében dönthet”

(2) Az Ftv. 27. § (8) bekezdése a következő *r)-s)* pontokkal egészül ki:

[A szenátus az a)-m) és r)-s) pont tekintetében dönt, illetve az n)-q) pont tekintetében dönthet]

„*r)* a költségvetési szervként működő felsőoktatási intézmény 30. § (3) bekezdés szerinti szervezeti egységének jogi személyiséggel történő felruházásával kapcsolatos kezdeményezésről,

s) az e törvény 7. §-ának (8) bekezdése szerinti átsorolás kezdeményezéséről,”

8. §

Az Ftv. 29. § (3) bekezdése helyébe a következő bekezdés lép:

„(3) A rektor felel különösen: a felsőoktatási intézmény vagyonkezelésébe, használatába adott, illetve a felsőoktatási intézmény tulajdonában lévő vagyon rendeltetésszerű igénybevételeért, az alapító okiratban előírt tevékenységek jogszabályban meghatározott követelményeknek megfelelő ellátásáért, a felsőoktatási intézmény gazdálkodásában a szakmai hatékonyság és a gazdaságosság követelményeinek érvényesítéséért, a tervezési, beszámolási, információszolgáltatási kötelezettség teljesítéséért, annak teljességéért és hitelességéért, a gazdálkodási lehetőségek és kötelezettségek összhangjáért, az intézményi számviteli rendért, a belső kontrollrendszer és ennek részeként a folyamatba épített előzetes, utólagos és vezetői ellenőrzés, valamint a belső ellenőrzés megszervezéséért és hatékony működtetéséért.”

9. §

(1) Az Ftv. 30. § (1) bekezdése a következő mondattal egészül ki:

„A felsőoktatási intézmény oktatási alaptevékenységének körébe tartozó feladatot ellátó szervezeti egysége jogi személyiségű szervezeti egység formájában nem működtethető.”

(2) Az Ftv. 30. § (2) bekezdése a következő második-negyedik mondattal egészül ki:

„Ha a felsőoktatási intézmény több telephelyén indít alap- vagy mesterképzést, az intézmény képzési programjában kell meghatározni, hogy melyik oktatási szervezeti egység felel a képzésért. Egy szak képzéséért egy oktatási szervezeti egység lehet a felelős. Ha a felvételi jelentkezések csökkenése miatt, illetve más okból az adott szakot az intézmény a továbbiakban nem indítja, az indításra vonatkozó jogosultsági bejegyzést a regisztrációs központ a nyilvántartásából törölte, a szenátusnak az intézményfejlesztési terv, valamint a képzési program felülvizsgálatával egyidejűleg a 27. § (8) bekezdés *f)* pontjában meghatározott jogkörében kell döntést hoznia.”

(3) Az Ftv. 30. § (3) bekezdése helyébe a következő bekezdés lép:

„(3) A felsőoktatási intézményben kollégiumi, informatikai, szociális, kulturális, sport, könyvtári, levéltári, múzeumi, egészségügyi szolgáltató és egyéb (például: közoktatási, gyakorlati képzést biztosító tanműhely, művészeti gyakorlólhely, valamit termelő) feladatot ellátó szervezeti egység hozható létre. Jogi személyiségű szervezeti egységként különösen az egészségügyi szolgáltató tevékenységet ellátó szervezeti egység működhet. A jogi személyiségű szervezeti egység a 36/C. §, 36/G. § és a 142/A. §-ban meghatározott szabályok szerint működtethető.”

10. §

Az Ftv. – „A felsőoktatásban folyó képzés rendszere” fejezet címét megelőzően – a következő 31/A. §-sal egészül ki:

„31/A. § A 31. § (2) bekezdés *b*) pontja szerinti magyar felsőoktatási intézmények közötti együttműködésben megvalósuló közös képzés eredményeként a szakindítási engedéllyel rendelkező intézmény jogosult kiállítani az oklevelet.”

11. §

(1) Az Ftv. 32. § (7) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(7) Az egységes, osztatlan képzésben legalább háromszáz kreditet kell és legfeljebb háromszázhatvan kreditet lehet megszerezni. A képzési idő legalább tíz és legfeljebb tizenkét félév.”

(2) Az Ftv. 32. § (10) bekezdése a következő mondattal egészül ki:

„A felsőoktatási intézmény a Magyar Köztársaság területén csak székhelyén, vagy telephelyén indíthat alap- vagy mesterképzést.”

12. §

Az Ftv. – „A felsőoktatási intézmény megszűnése” fejezet címét megelőzően – a következő fejezetcímmel, és alcímekkel, valamint 36/A-36/F. §-sal egészül ki:

„A FELSŐOKTATÁSI INTÉZMÉNYEK ÁTSOROLÁSA

Az átsorolás szabályai

36/A. § (1) A költségvetési szervként működő közintézetként besorolt felsőoktatási intézmény, vállalkozó közintézeté történő átsorolását akkor kezdeményezheti a fenntartójánál, ha teljesíti a költségvetési szervek jogállásról szóló törvényben és a (2)-(4) bekezdésben meghatározott feltételeket. Az átsorolás kezdeményezésének feltétele továbbá, hogy a felsőoktatási intézmény eleget tegyen a vezető testület e törvényben meghatározottak szerinti felállításához és működtetéséhez szükséges feltételeknek.

(2) A közintézetként besorolt felsőoktatási intézmény vállalkozó közintézeté történő átsorolását kezdeményezheti, ha az intézmény és annak jogi személyiségű szervezeti egysége

a) köztartozással nem rendelkezik,

b) hatvan napon túli lejárt esedékességű adósságállománnyal

ba) nem rendelkezik, vagy

bb) rendelkezik, de az, az átsorolás kezdeményezését megelőző tizennyolc hónapban folyamatos csökkenés mellett kevesebb, mint felére mérséklődött,

c) harminc napon túli lejárt esedékességű adósságállománnyal

ca) nem rendelkezik, vagy

cb) rendelkezik, de az, az átsorolás kezdeményezését megelőző tizennyolc hónapban folyamatos csökkenés mellett legfeljebb a hatvan napon túli lejárt adósságállomány másfélszeresének megfelelő összegre – hatvan napon túli lejárt adósságállomány hiányában – ötszázmillió forintra mérséklődött,

d) az (6) bekezdésben meghatározott mértékű saját vagyonnal rendelkezik,

e) kutatási, fejlesztési és innovációs feladataiból a megrendelőktől származó közszolgáltatási és vállalkozási, valamint az államháztartáson kívülről átvett pénzeszközeinek éves bevétele eléri az éves kiadásainak húsz százalékát.

(3) A közintézetként besorolt felsőoktatási intézmény vállalkozó közintézetté történő átsorolását kezdeményezheti, ha – a (2) bekezdésben foglaltakon túl – az intézmény

a) rendelkezik intézményi társasággal és az általa alapított, vagy részvételével működő intézményi társaságnak az éves bevétele eléri az éves intézményi kiadások húsz százalékát,

b) költségtérítéses képzésben részt vevő hallgatóinak aránya eléri az intézmény hallgatói létszám ötven százalékát és a költségtérítéses hallgatók legalább tíz százaléka külföldi állampolgárságú hallgató.

(4) A közintézetként besorolt felsőoktatási intézmény a vállalkozó közintézetté történő átsorolását kezdeményező megkeresése részeként hatástanulmányt készít a következők bemutatásával:

a) vállalkozó közintézetként való működés várt előnyei, a gazdálkodásra gyakorolt hatása,

b) a szükségessé váló ügyviteli, gazdálkodási és szervezeti változások, ezek költségigénye és forrása,

c) a harminc, hatvan napon túli lejárt esedékességű adósságállomány megszüntetését célzó intézkedések, azok ütemezése – az intézmény egészére és annak jogi személyiségű szervezeti egységére egyaránt,

d) a *c)* pontban meghatározott adósságállomány kialakulásának, illetve újbóli keletkezésének megakadályozását szolgáló intézkedések,

e) saját vagyonának könyv szerinti és piaci értéke,

f) hosszú távú kötelezettségvállalásainak állománya, az azokból következő éves fizetési kötelezettségek a teljes futamidő alatt.

(5) A felsőoktatási intézmény a (4) bekezdés szerinti megkereséshez csatolja az intézményfejlesztési tervnek a besorolás változásának megfelelően átdolgozott, annak hatásait tükröző tervezetét.

(6) A közintézetként besorolt felsőoktatási intézmény akkor rendelkezik a vállalkozó közintézetté történő átsorolás feltételül szabott megfelelő mértékű saját vagyonnal, ha az átsorolás kezdeményezésének évét megelőző év december 31-én a saját vagyonának könyvvizsgáló által ellenőrzött piaci értéke legalább kétszerese az intézmény hosszú távú kötelezettségvállalásai és éven túli kötelezettségvállalásai jelenértéke együttes összegének.

36/B. § (1) A költségvetési szervek jogállásról szóló törvényben meghatározottakon túl a vállalkozó közintézetként besorolt felsőoktatási intézmény besorolását meg kell változtatni, és a felsőoktatási intézményt közintézetté kell átsorolni, ha

a) a vállalkozó közintézetté történő átsorolását követő kettő éven belül a lejárt esedékességű adósságállománya nem szűnt meg,

b) hatvan napon túli lejárt adósságállománya keletkezett,

c) legalább három hónapon át fennálló háromszázmillió forintot, vagy saját vagyona értékének – ide értve intézményi társaságában meglévő részesedése értékét is – egyharmad részét meghaladó harminc napon túli lejárt adósságállománya keletkezett.

(2) A vállalkozó közintézetként besorolt felsőoktatási intézmény besorolásának megváltoztatását megelőzően az (1) bekezdés szerinti adósságállománnyal kapcsolatos valamennyi követelést ki kell elégíteni.

36/C. § (1) A 36/A-36/B. §-ban meghatározottakat a költségvetési szervként működő felsőoktatási intézmény jogi személyiségű szervezeti egységére megfelelően alkalmazni kell.

(2) A vállalkozó közintézetként besorolt felsőoktatási intézménynek, valamint a közintézetként besorolt felsőoktatási intézmény vállalkozó közintézeté történő besorolás feltételeit teljesítő jogi személyiségű szervezeti egységének más költségvetési szervvel, illetve jóhiszemű harmadik személy irányában fennálló, lejárt, elismert, hatvan napot meghaladó ki nem elégített és be nem hajtható tartozásaiért a felsőoktatási intézmény államháztartáson kívülről származó saját bevétele és saját vagyona terhére tartozik helytállni.

A vezető testület

36/D. § (1) A költségvetési szervként működő közintézetként besorolt felsőoktatási intézmény, vállalkozó közintézeté történő átsorolásával egyidejűleg vezető testületet kell létrehozni.

(2) A vezető testület létrehozásával, működésével, tagjai megbízatásának megszűnésével, napirendjének előkészítésével kapcsolatos kérdéseket a felsőoktatási intézmény szervezeti és működési szabályzatában kell meghatározni a következők figyelembe vételével:

a) a vezető testületnek öt – a szenátus által választott – tagja van,

b) a vezető testület tagja az lehet, aki felsőfokú végzettséggel és a gazdaságtudományok képzési területen mesterképzésben szerzett, vagy azzal egyenértékű szakképzettséggel rendelkezik,

c) nem lehet a vezető testület tagja,

ca) akivel kapcsolatosan a 23. § (7) bekezdésében meghatározott összeférhetlenségi ok állapítható meg,

cb) aki tagja az intézmény gazdasági tanácsának, illetve más költségvetési szervként működő vállalkozó közintézetként besorolt felsőoktatási intézmény vezető testületének,

cc) a felsőoktatási intézményben magasabb vezetőként, illetve vezetőként foglalkoztatott személy,

cd) nem teljesítette vagyonyilatkozat-tételi kötelezettségét,

d) a vezető testület

da) tagjai maguk közül választanak elnököt,

db) szükség szerint – de havonta legalább egy alkalommal – tart ülést,

dc) ülései a felsőoktatási intézmény alkalmazottai, hallgatói, a szenátus és a gazdasági tanács tagjai számára nyilvánosak,

dd) határozatképes, ha az ülésen legalább három tag jelen van, döntéseit – ha törvény, vagy a szervezeti és működési szabályzat magasabb szavazati arányt nem ír elő – a jelen lévő tagok többségének szavazatával hozza, szavazategyenlőség esetén az elnök szavazata dönt,

de) jelen lévő tagjai több mint ötven százalékának kérésére zárt ülést, titkos szavazást kell tartani,

df) üléseiről jegyzőkönyvet kell készíteni, döntéseit határozatban kell foglalni, és szervezeti és működési szabályzatban meghatározottak szerint nyilvánosságra kell hozni.

(3) A vezető testület tagjai az egyes vagyonyilatkozat-tételi kötelezettségekről szóló törvénynek a közszolgálatban álló személyekre vonatkozó szabályai szerint kétévenként kötelesek vagyonyilatkozatot tenni. A vagyonyilatkozat őrzéséért a rektor felel.

36/E. § (1) A költségvetési szervként működő vállalkozó közintézetként átsorolt felsőoktatási intézmény szenátusa vezetési-szervezési, pénzügyi-gazdasági döntéseit a vezető testület egyetértésével hozza. E körben a vezető testület egyetértése szükséges különösen a 25. § (1) bekezdés *a)-b)* pontjában, 27. § (6) bekezdés *c)-e)* pontjában, (8) bekezdés *a)-g)* pontjában meghatározott kérdésekben hozott vezetési-szervezési, pénzügyi-gazdasági döntésekhez.

(2) A vezető testület tagjainak felelősségére az államháztartásról szóló törvény rendelkezéseit kell alkalmazni.

36/F. § (1) Megszűnik a vezető testület, – és tagjainak a megbízatása – a költségvetési szervként működő vállalkozó közintézetként besorolt felsőoktatási intézmény közintézeté történő átsorolásával. A vezető testületi tagság megszűnik továbbá a megbízatás lejártával, illetőleg visszahívásával. A lemondás elfogadása a szenátus hatáskörébe tartozik.

(2) A vezető testület elnökének – az elnök esetén a testület tagjának – kezdeményezésére vissza kell hívni azt a tagot, aki

a) egymást követő három ülésen nem vett részt, és mulasztását nem tudta megfelelő módon igazolni,

b) a tagságból eredő feladatait – bármilyen okból kifolyólag – több mint fél éven keresztül nem tudja ellátni,

c) – utóbb következett, a 36/D. § (2) bekezdésének *c)* pontjában meghatározott körülmény miatt – a vezető testületnek nem lehet tagja.

(3) Lemondás és visszahívás esetén a szenátusnak hatvan napon belül újabb tagot kell választania.

36/G. § (1) A költségvetési szervként működő közintézetként besorolt felsőoktatási intézmény vállalkozó közintézetre vonatkozó szabályok szerint működő jogi személyiségű szervezeti egységében a 36/D. §, 36/E. § (2) bekezdése, 36/F. § rendelkezései alapján kell vezető testületet létrehozni, illetve működtetni.

(2) A jogi személyiségű szervezeti egység vezetője a szervezeti egységet illetően a felsőoktatási intézmény alapító okiratában, szervezeti és működési szabályzatában, éves költségvetésében, illetve a 142/A. §-ban meghatározott megállapodásban meghatározott körben a vezető testület egyetértésével jogosult döntést hozni.”

13. §

Az Ftv. 37. § (1) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(1) A felsőoktatási intézmény a 15. § (4) bekezdésében meghatározott nyilvántartásból való törlés napjával megszűnik. A felsőoktatási intézmény törlésére akkor kerül sor, ha

a) az Országgyűlés az állami elismerést

aa) nem adta meg,

ab) visszavonta,

b) a nyilvántartásba vételétől számított öt éven belül a működése megkezdéséhez szükséges engedélyt nem kapta meg.”

14. §

(1) Az Ftv. 42. § (2) bekezdésének első mondata helyébe a következő bekezdés lép:

„Alapképzésre történő jelentkezéshez az adott képzési területen képzést folytató felsőoktatási intézmények – a felvételi eljárást megelőzően legalább két évvel, a Kormány által meghatározott érettségi vizsgatárgyak közül választva – döntenek arról, hogy mely vizsgatárgyakból szükséges az emelt szintű vizsga letétele.”

(2) Az Ftv. 42. § (3) bekezdésének első mondata helyébe a következő rendelkezés lép:

„Az alapképzésre történő felvételre benyújtott jelentkezési kérelmeket – a (4) bekezdésben meghatározott kivétellel – az egyes képzési területekre meghatározott felvételi követelmények alapján képzési áganként, szakonként kell rangsorba állítani.”

15. §

Az Ftv. 55. § (2) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(2) Egy személy tizenkét féléven át folytathat a felsőoktatásban tanulmányokat államilag támogatott képzésben (a továbbiakban: támogatási idő), beleértve a felsőfokú szakképzést is. A fogyatékossgal élő hallgató támogatási ideje négy félévvel megnövelhető. A támogatási időbe be kell számítani megkezdett államilag támogatott félévet is, kivéve, ha betegség, szülés vagy más, a hallgatónak fel nem róható ok miatt nem sikerült befejezni a félévet. A támogatási idő számításánál figyelmen kívül kell hagyni a támogatási idő terhére teljesített félévet, ha megszűnt a felsőoktatási intézmény anélkül, hogy a hallgató a tanulmányait be tudta volna fejezni, feltéve, hogy tanulmányait nem tudta másik felsőoktatási intézményben folytatni. Figyelmen kívül kell hagyni azt a félévet is, amelyet tanulmányai folytatásánál a felsőoktatási intézmény a megszűnt intézményben befejezett félévekből nem ismert el. A támogatási idő legfeljebb két félévvel megnő, ha a hallgató egységes, osztatlan képzésben vesz részt és a képzési követelmények szerint a képzési idő meghaladja a tíz félévet. A doktori képzésben részt vevő hallgató támogatási ideje legfeljebb további hat félévvel meghosszabbítható. Az államilag támogatott képzésben való részvételt nem zárja ki a felsőoktatásban szerzett fokozat és szakképzettség megléte, azzal a megkötéssel, hogy aki államilag támogatott képzésben valamely képzési ciklusban vesz részt ugyanabban a képzési ciklusban az 56. § (3) bekezdése szerint vehet részt államilag támogatott képzésben. Ezt a rendelkezést alkalmazni kell a felsőfokú szakképzés tekintetében is.”

16. §

Az Ftv. – „A doktori képzésre vonatkozó külön szabályok” fejezet címét megelőzően – a következő 66/A. §-sal egészül ki:

„66/A. § (1) A miniszter a szakkollégiumi tehetséggondozás támogatására – pályázat útján – Szakkollégiumi Kiválósági Központ címet adományoz.

(2) A cím olyan szakkollégiumnak adományozható, amely

a) a 66. § (3) bekezdésében meghatározott követelményeket magas színvonalon teljesíti, és elsődleges feladatának a tudásalapú elitképzést tekinti,

b) rendelkezik önálló, a felsőoktatási képzés magas színvonalú kiegészítéseként működtetett képzési rendszerrel,

c) tagjai külön szakmai felvételi eljárással kerülnek a szakkollégiumba,

d) szakmai programja keretében olyan képzést nyújt, amely programjában a kiscsoportos és az egyéni képzési forma, a több tudományterületet érintő ismeretszerzés a meghatározó,
e) szakkollégista tagjainak a tudományos diákköri munkában való részvételével, az eredményeket bemutató – magyar és nemzetközi – tevékenységével járul hozzá az egyéni szakmai tudományos életpályához, a doktori fokozat megszerzéséhez és a közéleti szerepvállaláshoz,
f) megállapodás keretében képzési és kutatási kapcsolatot tart fenn felsőoktatási intézménnyel, a Magyar Tudományos Akadémiával, annak intézeteivel, továbbá a közoktatásban tevékenykedő tehetségsegítő tudományos műhelyekkel és szervezetekkel,
g) szakmai programjának megvalósításában közreműködő oktatóinak legalább nyolcvan százaléka tudományos fokozattal rendelkezik, illetve amely b) pont szerinti képzései során a felsőoktatási intézmény doktoranduszai is közreműködnek.
(3) A címet a miniszter öt éves időtartamra adományozza. Az adományozás az (1)-(2) bekezdésben előírt feltételek teljesítése, további fennállása esetén megismételhető. A miniszter a címet megvonja, ha a (2) bekezdésben előírt adományozási feltételek már nem állnak fenn.”

17. §

Az Ftv. 87. §-a a következő (6) bekezdéssel egészül ki:

„(6) Az egyetemi tanári munkakör betöltésével kapcsolatos szenátusi döntés előkészítésében szakmai véleményező testület működik közre. A felsőoktatási intézmény foglalkoztatási követelményrendszerében kell meghatározni, a véleményező testület létesítésére, összetételére, eljárására vonatkozó szabályokat, azzal, hogy a testületben legalább két külső – az intézménnyel foglalkoztatási jogviszonyban nem álló – tudományos fokozattal rendelkező személy részvételét biztosítani kell. A szakmai véleményező testület írásos állásfoglalását valamennyi érintett pályázó esetén a szenátus részére meg kell küldeni.”

18. §

Az Ftv. 88. § (1) bekezdés kilencedik mondata helyébe a következő rendelkezés lép:

„A rektor – valamennyi oktatói munkakör tekintetében – a rangsorolt pályázatok közül választva létesíthet munkaviszonyt, közalkalmazotti jogviszonyt. Főiskolai, illetve egyetemi tanári munkakör esetén, ha a pályázó még nem rendelkezik a megfelelő munkaköri címmel, a munkaviszony létesítését megelőzően a rektor – a munkaköri cím adományozása céljából – kezdeményezheti a főiskolai tanári, egyetemi tanári kinevezést.”

19. §

Az Ftv. 89. § (1) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(1) A rektor – a munkaköri cím adományozása céljából megfogalmazott – a főiskolai tanári kinevezésre, illetve az egyetemi tanári kinevezésre vonatkozó javaslatát megküldi a felsőoktatási intézmény fenntartójának, abból a célból, hogy továbbítsa a kinevezésre – a munkaköri cím adományozására – jogosultnak.”

20. §

Az Ftv. 91. § (2) bekezdése a következő *d)* ponttal egészül ki:

[A munkáltató rendes felmondással, illetve felmentéssel – a Munka Törvénykönyvében és a közalkalmazottak jogállásáról szóló törvényben meghatározottakon túl – az oktatói munkakörben történő foglalkoztatást megszüntetheti, ha az oktató]

„*d)* a 84. § (5) bekezdés szerinti nyilatkozata alapján az intézmény működési feltételeinek mérlegelése során, illetve a felsőoktatási intézmény költségvetési támogatásának megállapítása során az intézményben nem vehető figyelembe.”

21. §

Az Ftv. – „A felsőoktatási intézmények működésével kapcsolatos eljárások” alcímet megelőzően – a következő 105/A. §-sal egészül ki:

„105/A. § (1) A miniszter törvényességi ellenőrzést gyakorol a Magyar Köztársaság területén természetes személy, jogi személy, vagy jogi személyiséggel nem rendelkező szervezet által – az e törvényben meghatározott (engedélyezési, működési) feltételek hiányában – folytatott felsőoktatási oktatási alaptevékenység körébe tartozó tevékenység felett. Az ellenőrzésben miniszteri döntés alapján a regisztrációs központ működik közre.

(2) Az engedély nélküli felsőoktatási tevékenységet folytatókat a miniszter e tevékenységtől eltiltja és – az eltiltásról szóló döntés közzététele mellett – ötszázezer forinttól huszonötmillió forintig terjedő bírsággal sújthatja. A határidőre meg nem fizetett bírság adók módjára behajtandó köztartozásnak minősül.

(3) A miniszter döntése meghozatala, a bírság mértékének megállapítása során különösen az (1) bekezdés szerinti

a) tevékenység

aa) folytatásának időtartamát,

ab) területi kiterjedtségét,

ac) ismételt – eltiltás ellenére – történő elkövetését,

b) tevékenységgel érintett személyek létszámát

köteles mérlegelni.”

22. §

(1) Az Ftv. 106. § (2) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(2) A felsőoktatási intézmény alap- és mesterképzésben szakindítás előtt, beszerzi a Magyar Felsőoktatási Akkreditációs Bizottság szakértői véleményét. Ha a szakértői véleményben foglaltakkal a felsőoktatási intézmény nem ért egyet, a regisztrációs központnál eljárást kezdeményezhet. A regisztrációs központ – a Magyar Felsőoktatási Akkreditációs Bizottság újabb szakértői véleményének beszerzése után – első fokon dönt. A regisztrációs központ a Magyar Felsőoktatási Akkreditációs Bizottság szakértői véleményéhez kötve van, ha az abban foglaltak az elsőfokú eljárást megelőző eljárásban készített szakértői véleménnyel megegyeznek. A regisztrációs központ határozata ellen benyújtott fellebbezést a miniszter bírálja el. A miniszter a Magyar Felsőoktatási Akkreditációs Bizottság szakértői véleményétől eltérhet.”

(2) Az Ftv. 106. § (4) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(4) A felsőoktatási intézmény rektora az egyetemi tanári – a tanári munkaköri cím adományozására irányuló – kinevezési javaslatot a felsőoktatási intézmény fenntartója részére köteles továbbítani. A nem állami intézmény fenntartója az egyetemi tanári kinevezéssel kapcsolatos intézményi kezdeményezést saját – és a 87. § (6) bekezdése szerinti szakmai véleményező testület – álláspontjának ismertetésével együtt küldi meg a miniszternek. A miniszter az előterjesztés alapján megkéri a Magyar Felsőoktatási Akkreditációs Bizottság szakértői véleményét a pályázóról, és – az e törvényben meghatározott feltételek fennállása esetén – előterjeszti az egyetemi tanári kinevezést a köztársasági elnökhöz. Ha a Magyar Felsőoktatási Akkreditációs Bizottság szakértői véleménye, a fenntartói álláspont és az intézményi javaslat nincs összhangban, a miniszter mérlegelheti, hogy kezdeményezi-e az egyetemi tanári kinevezést.”

(3) Az Ftv. 106. § (8) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(8) Ha a (2) bekezdés szerinti alap- és mesterképzés indítási kérelem olyan szak indítására irányul, amelynek a szakindítási kérelem benyújtásának időpontjában nincsen hatályos, a miniszter által meghatározott képzési és kimeneti követelménye, a felsőoktatási intézmény a Magyar Felsőoktatási és Akkreditációs Bizottság szakértői véleményének kialakításához – a szakindítási kérelem és mellékletei angol nyelvű fordításának benyújtása mellett – kérheti az ENQA (European Association of Quality Assurance in Higher Education) tagjaként működő külföldi szervezet szakértőjének a közreműködését. A felkért külföldi szakértők száma nem lehet kevesebb az adott szakkérdésben közreműködők egyharmadánál, de nem haladhatja meg a kétharmadot. Nem kérhető fel a külföldi szakértő, ha magyar felsőoktatási intézménnyel foglalkoztatási jogviszonyban áll, vagy állt, feltéve, hogy a kizáró ok megszűnése óta még nem telt el legalább öt év. Ha a Magyar felsőoktatási Akkreditációs Bizottságnak az e §-ban szabályozott eljárásban újabb szakértői véleményt kell készítenie, arra a – 111. § (7) bekezdése szerint létrehozott – Felülvizsgálati Bizottság eljárásának keretében kerülhet sor.”

23. §

(1) Az Ftv. 107. § (3) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(3) A regisztrációs központ

- a) hatósági ellenőrzés keretében vizsgálja a nyilvántartásában szereplő felsőoktatási intézmények működésének jogszerűségét,
- b) részt vesz a miniszter törvényességi ellenőrzési vizsgálatának lefolytatásában.”

(2) Az Ftv. 107. § a következő (5) bekezdéssel egészül ki:

„(5) A regisztrációs központ a (3) bekezdés a) pontjában meghatározott hatósági ellenőrzése eredményeként

- a) kezdeményezheti a fenntartó intézkedését,
- b) javasolhatja, hogy a miniszter a 105. §-ban meghatározott eljárást folytasson le,
- c) ötvenezer forinttól hárommillió forintig terjedő mértékű felügyeleti bírságot szabhat ki,
- d) külföldi felsőoktatási intézmények esetében ellenőrzésének eredményéről tájékoztatja az intézmény honos országának illetékes szerveit.”

24. §

(1) Az Ftv. 108. § (1) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(1) Az ágazati minőségpolitika végrehajtása érdekében az ágazati minőségfejlesztési rendszer magában foglalja

a) az ágazati minőségpolitika elveit,

b) a felsőoktatási intézmények képzési, tudományos kutatási, művészeti alkotótevékenységének külső – a Magyar Felsőoktatási Akkreditációs Bizottság által folytatott – értékelését, minőségének hitelesítését,

c) az intézményi minőségfejlesztési programokat.”

(2) Az Ftv. 108. § (3) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(3) A felsőoktatási intézmények képzési és tudományos kutatási tevékenységét, művészeti alkotótevékenységét rendszeresen, ötévenként – munkaterve szerint – a Magyar Felsőoktatási Akkreditációs Bizottságnak értékelnie kell. Az értékelésnek ki kell terjednie a képzés és tudományos kutatás, művészeti alkotótevékenység személyi, tárgyi feltételeinek meglétére, továbbá az intézményi minőségfejlesztési program keretében ennek fejlesztése érdekében tett intézkedések megvalósulásának értékelésére.”

25. §

Az Ftv. 109. §-a helyébe a következő rendelkezés lép:

„109. § (1) A Magyar Felsőoktatási Akkreditációs Bizottság a felsőoktatásban folyó képzés, tudományos kutatás, művészeti alkotótevékenység minőségének értékelésére, valamint az intézményi minőségfejlesztési program fejlesztése érdekében tett intézkedések megvalósulásának külső értékelésére és nyomon követésére létrehozott független, országos szakértői testület.

(2) A Magyar Felsőoktatási Akkreditációs Bizottság ellátja az e törvényben meghatározott feladatait, így különösen:

a) közreműködik a felsőoktatás fejlesztésével összefüggő tervek, az ágazati minőségpolitika elveinek elkészítésében és megvalósulásának figyelemmel kísérésében,

b) figyelemmel kíséri a felsőoktatás minőségfejlesztési tevékenységének és az Európai Felsőoktatási Térség fejlesztése irányelveinek harmonizációját,

c) részt vesz a felsőoktatási képzés és tudományos kutatói, művészeti alkotótevékenység ágazati szintű értékelésében,

d) e törvényben szabályozott módon közreműködik a felsőoktatási intézményekkel kapcsolatos eljárásokban,

g) ötévenként, munkaterve szerint értékeli

ga) a felsőoktatási intézményben folyó képzési, tudományos kutatási, művészeti alkotótevékenységet, azt, hogy a felsőoktatási intézmény mely képzési, illetve tudományterületen, képzési szinten rendelkezik a szükséges feltételekkel, valamint

gb) a képzési, tudományos kutatási, művészeti alkotótevékenység fejlesztésére a minőségfejlesztési programban meghatározott intézkedések megvalósulását,

h) a felsőoktatási intézmény megkeresésére

ha) szakértői véleményt ad az alap- és mesterképzésben képzés indításáról, a doktori iskola létesítéséről,

hb) véleményt nyilvánít képzési, tudományos kutatási és művészeti alkotótevékenységről.

(3) A Magyar Felsőoktatási Akkreditációs Bizottság véleményezi a felsőoktatásról szóló törvény és végrehajtási rendeleteinek tervezeteit.

(4) A Magyar Felsőoktatási Akkreditációs Bizottság az e törvény felhatalmazása alapján, az e törvényben megjelölt tárgykörben alkotott jogszabályhoz társuló egyetértési jogát [153. § (3) bekezdés *b*) pont] a jogi szabályozással érintett tudományos, és ehhez kapcsolódó oktatási, kutatási kérdések tekintetében gyakorolja. Ha a Magyar Felsőoktatási Akkreditációs Bizottság a jogszabály tervezetével kapcsolatosan a beérkezéstől számított harminc napon belül nem nyilatkozik, egyetértését vélelmezni kell.”

26. §

(1) Az Ftv. 110. § (5) bekezdése a következő mondattal egészül ki:

„Az egyetemi tanári munkaköri címre vonatkozó kinevezési javaslat esetében a pályázóval kapcsolatos szakértői vélemény elkészítésére – a kinevezési javaslatnak a Magyar Felsőoktatási Akkreditációs Bizottsághoz való beérkezésétől számított – hatvan nap áll rendelkezésre.”

(2) Az Ftv. 110. § (8) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(8) A Magyar Felsőoktatási Akkreditációs Bizottság állásfoglalását, javaslatát a Kormány által meghatározottak szerint, továbbá – a Bizottság kezdeményezésére – a Magyar Köztársaság hivatalos lapjában, a miniszter által vezetett minisztérium honlapján közzé kell tenni.”

27. §

(1) Az Ftv. 111. § (1) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(1) Magyar Felsőoktatási Akkreditációs Bizottságnak tizenkilenc tagja van. Tizenegy tagot (közülük egy fő nemzetközi szakértőt) delegál a Magyar Rektori Konferencia, három tagot a Magyar Tudományos Akadémia és a kutatóintézetek, kettő tagot a felsőoktatás működésében érdekelt kamarák, országos szakmai szervezetek, egy tagot a Hallgatói Önkormányzatok Országos Konferenciája, egy tagot az Országos Köznevelési Tanács, egy tagot az országos Kisebbségi Bizottság. Nem lehet a Magyar Felsőoktatási Akkreditációs Bizottság tagja, aki a Felsőoktatási és Tudományos Tanács tagja, rektor, gazdasági tanács tagja vagy köztisztviselő. A Magyar Felsőoktatási Akkreditációs Bizottság tagjai közül megválasztja elnökét és más tisztségviselőit, valamint meghatározza működésének rendjét.”

(2) Az Ftv. 111. § (3) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(3) A Magyar Felsőoktatási Akkreditációs Bizottság feladatainak ellátásához állandó bizottságként működteti a tudomány területenként létrehozott képzési bizottságokat, a minőségfejlesztési bizottságot, a pedagógusképzési bizottságot és a 139. § (12) bekezdése szerint létrehozott hittudományi bizottságot. A Magyar Felsőoktatási Akkreditációs Bizottság továbbá működtethet a szervezeti és működési szabályzatában meghatározott eseti szakértői bizottságokat, valamint tanácsadó testületeket.”

(3) Az Ftv. 111. § (7) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(7) A Magyar Felsőoktatási Akkreditációs Bizottság Felülvizsgálati Bizottságot hoz létre, a 106. § (8) bekezdésében meghatározott, megismételt szakértői vélemény elkészítésével

kapcsolatos feladatok ellátására. A Felülvizsgálati Bizottság három tagból áll. Két tagját a Magyar Rektori Konferencia, egy tagját a Magyar Felsőoktatási Akkreditációs Bizottság testülete jelöli hároméves időtartamra. A Felülvizsgálati Bizottság tagja olyan személy lehet, aki legalább három évig a Magyar Felsőoktatási Akkreditációs Bizottságnak vagy valamely szakbizottságának nem volt tagja. A Felülvizsgálati Bizottság tagjaira az (1) bekezdésben megfogalmazott összeférhetetlenségi szabályokat is alkalmazni kell.”

28. §

Az Ftv. 114. § a következő (4) bekezdéssel egészül ki, egyidejűleg az eredeti (4)-(6) bekezdés jelölése (5)-(7) bekezdésre változik:

„(4) A Magyar Rektori Konferencia az e törvény felhatalmazása alapján, az e törvényben megjelölt tárgykörben alkotott jogszabályhoz társuló egyetértési jogát [153. § (3) bekezdés *a*) pont, 153. § (4) bekezdés] a jogi szabályozással érintett tudományos, és ehhez kapcsolódó oktatási, kutatási kérdések tekintetében gyakorolja. Ha a Magyar Rektori Konferencia a jogszabály tervezetével kapcsolatosan a beérkezéstől számított harminc napon belül nem nyilatkozik, egyetértését vélelmezni kell.”

29. §

(1) Az Ftv. 115. § (2) bekezdésének *b*) pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

[A fenntartó]

„*b*) saját hatáskörben – állami felsőoktatási intézmény esetén a költségvetési szervek jogállásáról szóló törvény 3. § (2) bekezdésében előírt egyetértéshez, hozzájáruláshoz nem kötött intézkedésével – kiadja, illetve módosítja a felsőoktatási intézmény alapító okiratát,”

(2) Az Ftv. 115. § (2) bekezdés *dc*) pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

*[A fenntartó
d) megvizsgálja]*

„*dc*) a felsőoktatási intézmény elemi költségvetését;”

(3) Az Ftv. 115. § (2) bekezdés *ea*) pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

*[A fenntartó
e) ellenőrzi]*

„*ea*) a felsőoktatási intézmény gazdálkodását, működésének törvényességét, hatékonyságát,”

(4) Az Ftv. 115. § (2) bekezdése a következő *i*) ponttal egészül ki:

[A fenntartó]

„*i*) az államháztartásról szóló törvényben foglaltak szerint vizsgálja, hatásvizsgálat keretében bemutatja a költségvetési szervként működő felsőoktatási intézményi tevékenység keretében

ellátott közfeladat-ellátási igény meglétét, a közfeladat-ellátás más megoldási módokkal, más szervezeti megoldásokkal szembeni előnyét,”

30. §

(1) Az Ftv. 120. § (6) bekezdése a következő mondattal egészül ki:

„A külön célelszámolási számla mindenkori egyenlege terhére – ide értve az előző évek abban felhalmozott maradványát is – elvonás nem érvényesíthető.”

(2) Az Ftv. 120. §-a a következő (9) bekezdéssel egészül ki:

„(9) A vállalkozó közintézetként besorolt költségvetési szerv, valamint a közintézeti költségvetési szerv vállalkozó közintézeté történő besorolás feltételeit teljesítő jogi személyiségű szervezeti egysége a számvitelről szóló törvény szerinti üzemgazdasági (eredmény) szemléletű könyvvezetési és beszámolási kötelezettségét a közhasznú szervezetekre vonatkozó szabályok szerint teljesíti azzal, hogy alap- és kiegészítő tevékenysége cél szerinti tevékenységnek, kiegészítő és vállalkozási tevékenysége vállalkozásnak minősül.”

31. §

Az Ftv. a következő 120/A. §-sal egészül ki:

„120/A. § A költségvetési szervként működő felsőoktatási intézmény vezetője a kiemelt előirányzatok között év közben, saját hatáskörben a feladatellátáshoz szükséges mértékben – a kincstár és a fenntartó egyidejű értesítése mellett – átcsoportosítást hajthat végre.””

32. §

Az Ftv. 121. § (1) bekezdése helyébe az alábbi rendelkezés lép:

„(1) Az állami felsőoktatási intézmény, a Nemzeti Vagyongazdálkodási Tanács, vagy annak helyébe lépő más az állami vagyon feletti tulajdonosi jogok gyakorlására feljogosított személy, vagy szervezet engedélye, jóváhagyása nélkül – saját bevételének a költségek teljes körű levonása után fennmaradó részéből és a tulajdonában lévő vagyonával – zártkörűen működő részvénytársaságot vagy korlátolt felelősségű társaságot (a továbbiakban együtt e törvény alkalmazásában: intézményi társaságot) alapíthat, illetve ezekben szerezhethet részesedést, feltéve, hogy a vagyoni hozzájárulásnak nem része állami vagyon. Az intézményi társaság működésére és vezető tisztségviselőinek felelősségére az állami részesedéssel működő gazdasági társaságokra vonatkozó szabályokat kell alkalmazni.”

33. §

Az Ftv. a következő 121/A. §-sal egészül ki:

„21/A. § (1) A 121. § (2) bekezdés alapján azok a költségvetési szervként működő felsőoktatási intézmények hozhatnak létre, vagy vehetnek részt kisebbségi részesedéssel intézményi társaságban, illetve azon költségvetési szervként működő felsőoktatási intézmények intézményi társaságai hozhatnak létre, illetve vehetnek részt további gazdasági

társaságban – a szellemi alkotás üzleti célú hasznosítása céljából létrehozott intézményi társaságot ide nem értve – amely felsőoktatási intézmények a 135-136. § szerint létrehozott és működtetett kockázatfedezeti alapba – az ilyen módon létrehozott intézményi társaság részére biztosított vagyoni hozzájárulásuk tíz százalékának megfelelő összegű – befizetést teljesítenek a saját bevételüknek a költségek teljes körű levonása után fennmaradt része terhére.

(2) Az (1) bekezdés szerinti társaságok működésére a 121. § (1)-(10) bekezdés szabályait azzal az eltéréssel kell alkalmazni, hogy az intézményi társaság részesedésével létrehozott gazdasági társaság működéséről az intézményi társaság vezetője köteles évente jelentést tenni a gazdasági tanács részére. További gazdasági társaság létesítése, abban való részvétel esetén az intézményi társaság képez esetleges veszteségeinek fedezésére tartalékalapot, és teljesíti a 121. § (2), (6)-(7) bekezdésében meghatározott kötelezettséget. A 121. § (8) bekezdésében meghatározott az intézményi társaságokra tekintettel megfogalmazott személyi összeférhetlenség kiterjed az intézményi társaság által létesített, illetve részvételével működő a gazdasági társaság vezető tisztségviselőire, felügyelőbizottsági tagjaira, könyvvizsgálói feladatokat ellátó személyekre, illetve e személyek közeli hozzátartozóira is.”

34. §

Az Ftv.122. § (8) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„8) Az állami felsőoktatási intézmény az állami vagyonról szóló törvény 27. § (2) bekezdése szerinti kötelezettsége teljesítésére a hároméves fenntartói megállapodásban meghatározott összeget köteles a vagyon állagának megóvására, karbantartására és felújítására fordítani.”

35. §

Az Ftv. 123. §-a a következő (3) bekezdéssel egészül ki:

„(3) A vállalkozó közintézetként átsorolt állami felsőoktatási intézmény fejlesztési hitelt

a) pályázatokhoz szükséges önrész biztosításához,

b) az intézményfejlesztési tervben meghatározott fejlesztési feladatai megvalósításához

a Kormány által meghatározottak szerint kiírt nyilvános pályázati eljárás alapján vehet igénybe. A hitel fedezete a felsőoktatási intézmény saját tulajdonában lévő vagyona, vállalkozási tevékenységének eredménye, a fejlesztés eredményeképpen megvalósuló beruházás vagyona, valamint a felsőoktatási intézmény által létrehozott intézményi társaság eredménye. A vállalkozó közintézetként átsorolt állami felsőoktatási intézmények által egy adott évben együttesen igénybe vehető fejlesztési hitelkeretet az éves költségvetésről szóló törvény határozza meg.”

36. §

Az Ftv. 124. §-a helyébe a következő rendelkezés lép:

„124. § Az állami felsőoktatási intézmények tekintetében az államháztartásról szóló törvény 100/I. § (5) bekezdését azzal az eltéréssel kell alkalmazni, hogy a működés pénzügyi keretében a költségvetési támogatás arányának számítása során a 130. § szerinti képzési támogatásnak és a 132. § szerinti fenntartói támogatásnak a hallgatói létszám alapján meghatározott éves intézményi összege nem vehető figyelembe. Az állami felsőoktatási intézmények intézményi társaságai tekintetében az államháztartásról szóló törvény 100/L. §-ának (1)-(7) bekezdésében foglaltakat és 100/M. §-át nem kell alkalmazni. Az állami

felsőoktatási intézményekre az államháztartásról szóló törvény 100/I. § (1) bekezdésének *b)* pontját, 100/J. § (2) bekezdésének *c)* pontját és (4) bekezdését az e törvényben meghatározott eltérésekkel kell alkalmazni.”

37. §

(1) Az Ftv. 128. § (1) bekezdés *k)* pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

[Pályázati úton adható támogatás lehet különösen]

„*k)* a szakkollégiumi feladatok ellátásához, Szakkollégiumi Kiválósági Központok tevékenységének előmozdítására,”

[nyújtott támogatás.]

(2) Az Ftv. 128. § (1) bekezdése a következő *q)* ponttal egészül ki:

[Pályázati úton adható támogatás lehet különösen]

„*q)* a minősített kutatóegyetem oktatási és kutatási tevékenységének előmozdítására,”

[nyújtott támogatás.]

(3) A 128. § (7) bekezdésének első mondata helyébe a következő rendelkezés lép:

„Az e §-ban meghatározott hozzájárulások, támogatások fedezetét a miniszter által vezetett minisztérium fejezetében megtervezett előirányzat biztosítja.”

38. §

Az Ftv. 135. § (2) bekezdése a következő mondattal egészül ki:

„vállalkozó közintézetként átsorolt állami felsőoktatási intézmény által a kockázatfedezeti alapba teljesített befizetés az államháztartásról szóló törvény 100/J. § (8) bekezdésében meghatározott tartalékképzésnek minősül.”

39. §

Az Ftv. a Nyolcadik Részt megelőzően a következő 136/A. §-sal egészül ki:

„136/A. § A szakképzési hozzájárulásra jogosultság tekintetében gyakorlatigényesnek minősül a Kormány által a többciklusú képzés rendjét, a képzés indításának eljárását meghatározó jogszabályban megjelölt – képzési és kimeneti követelményei alapján legalább hat hétig tartó szakmai gyakorlatot is tartalmazó – alapképzési szak.”

40. §

Az Ftv. 141. § (2) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„2) Az egészségügyi felsőoktatási intézmény – a felsőoktatási intézmény részeként vagy attól elkülönített szervezeti keretben, képzési és kutatási feladatainak ellátása érdekében – egészségügyi szolgáltató működtetésére jogosult. Az egészségügyi szolgáltató az egészségügyi felsőoktatási intézmény részeként (a továbbiakban: klinikai központ) vagy attól elkülönülve (a továbbiakban: egyetemi klinikai központ) működhet. A klinikai központ kincstári számlával rendelkezik. Az egyetemi klinikai központ jogi személy, amelynek alapítója az egészségügyi felsőoktatási intézmény. Az egészségügyi felsőoktatási intézmény a klinikai központ, illetve az egyetemi klinikai központ mellett a területi betegellátás érdekében intézményi társaság útján is működtethet egészségügyi szolgáltatót.”

41. §

Az Ftv. – „Az agrártudományi képzést folytató felsőoktatási intézményekre vonatkozó külön rendelkezések” fejezet címét megelőzően – a következő 142/A. §-sal egészül ki:

„142/A. § (1) Központi költségvetési szervként működő felsőoktatási intézmény esetén a személyi, tárgyi és pénzügyi feltételek fennállását a jogi személyiségű szervezeti egység vonatkozásában is külön vizsgálni kell. A személyi és tárgyi feltételek fennállásában az intézmény szellemi és anyagi kapacitásai csak abban az esetben vehetőek figyelembe, ha annak igénybevétele feltételeit az intézmény és annak jogi személyiségű szervezeti egysége külön megállapodásban rögzíti.

(2) A megállapodás tartalmazza az egymástól, illetve harmadik féltől igénybe vett, valamint a harmadik fél részére nyújtott szolgáltatások meghatározását az egymás közti elszámolás szabályainak rögzítése mellett. E kapacitások igénybevételéhez kapcsolódó költségek, kiadások fedezetét a jogi személyiségű szervezeti egység gazdálkodása keretében szolgáló elkülönített részleírányzatok biztosítják, amelyek felett kötelezettségvállalási és teljesítésigazolási joggal és felelősséggel bír.

(3) A jogi személyiséggel felruházott szervezeti egységre az intézményi dokumentumok kötelezően alkalmazandóak, azzal, hogy a jogi személyiségű szervezeti egység gazdálkodásának speciális – különösen a közintézetként besorolt felsőoktatási intézménynek a vállalkozó közintézeté történő besorolás feltételeit teljesítő jogi személyiségű szervezeti egységére egyedi előzetes engedéllyel alkalmazott – szabályait az intézmény gazdálkodásáról szóló belső szabályzat elkülönítve tartalmazza.”

42. §

Az Ftv. 147. §-a a következő 36/A. ponttal egészül ki:

„36/A. *szakmai gyakorlat*: alap- és mesterképzésben, külső gyakorló helyen, intézményben, erre alkalmas szervezetnél vagy felsőoktatási intézményi gyakorló helyen teljesítendő szakmai gyakorlat.”

43. §

Az Ftv. 148. §-a a következő (8) bekezdéssel egészül ki:

„(8) Az államháztartásról szóló 1992. évi XXXVIII. törvény és egyes kapcsolódó törvények módosításáról szóló 2006. évi LXV. törvény 1. § (2) bekezdés c) pontja és (3) bekezdése nem alkalmazható

a) a Nemzetközi Pető András Közalapítvány,

b) a Budapesti Német Nyelvű Egyetemért Közalapítvány,
c) a Magyary Zoltán Felsőoktatási Közalapítvány
esetében.”

44. §

Az Ftv. 1. számú mellékletében a „Nem állami főiskolák” alcím a magyar abc által meghatározott felsorolás rendje szerint kiegészül a „Golgota Teológiai Főiskola, Vajta” szövegrésszel.

45. §

(1) Az Ftv. 2. számú mellékletének II/A. „A felsőoktatási intézménytörzs” alcímének *ab*) pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

*[E törvény alapján nyilvántartott adatok:
a felsőoktatási intézmény]*

„*ab*) tisztségviselői (rektor, gazdasági főigazgató vagy igazgató, belső ellenőrzés vezetője, a gazdasági tanács elnöke és tagjai, a vezető testület elnöke és tagjai, az előkészítő testület elnöke – ideiglenes intézményvezető – és tagjai, a karok vezetői, az igazgatási feladatot ellátó hivatal vezetője) neve, értesítési címe, elérhetősége (telefon, telefax, e-mail),”

(2) Az Ftv. 2. számú mellékletének II/C. „A hallgatói, doktorjelölti személyi törzs” alcímének 1. pont *a*) alpontja a következő *aq*)-*ar*) ponttal egészül ki:

*[E törvény alapján nyilvántartott adatok:
a hallgatói (doktorjelölti) jogviszonnyal összefüggő adatok:]*

„*aq*) a külföldi állampolgárságú hallgató miniszteri ösztöndíjára vonatkozó adatok,
ar) a képzés során megszerzett, illetve a más tanulmányokból elismert kreditek száma;”

(3) Az Ftv. 2. számú mellékletének II/D. „Felvételi személyi törzs” alcímének 2. pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

„2. A 137. § (1) bekezdése, illetve 139. § (8) bekezdés *a*) pontja szerinti jelentkezési feltételre vonatkozó személyes adatot nem lehet nyilvántartani. A többi adat az érintett hozzájárulásával tartható nyilván.”

46. §

(1) E törvény – a 20. § és a 37. § (2)-(3) bekezdése kivételével – 2010. január 1-jén lép hatályba.

(2) A 20. § 2010. szeptember 1-jén, a 37. § (2)-(3) bekezdése 2012. január 1-jén lép hatályba.

(3) Az 1-45. §, 47-49. §, az 50. § (2) és (7) bekezdés és jelen bekezdés 2012. június 1-jén hatályát veszti.

47. §

Az Ftv.

- a) 7. § (8) bekezdésének „besorolását” szövegrésze helyébe a „átsorolását” szövegrész,
- b) 26. § (2) bekezdés bevezető részének az „elnökének kezdeményezésére” szövegrésze helyébe az „elnökének – az elnök esetén a tanács tagjának – kezdeményezésére” szövegrész,
- c) 27. § (8) bekezdés o) pontjának „a doktori iskola létesítéséről és” szövegrésze helyébe „a doktori iskola létesítéséről, megszüntetéséről és” szövegrész,
- d) 28. § (1) bekezdés bevezető részének „A szenátus létrehozásával, működésével, tagjai megbízatásának megszűnésével, a szenátus napirendjének előkészítésével kapcsolatos kérdéseket” szövegrésze helyébe „A szenátus létrehozásával, működésével, tagjai megbízatásának megszűnésével, a megbízás, a delegálás jogszerűségének vizsgálatával, a kapcsolódó jogorvoslattal, a szenátus napirendjének előkészítésével kapcsolatos kérdéseket” szövegrész,
- e) 28. § (3) bekezdésének „a (8) bekezdés a)-i) pontjában, valamint a k)-l) pontjában és az o)-p), pontjában” szövegrész helyébe „a (8) bekezdés a)-i) pontjában, valamint a k)-l) pontjában és az o)-p), r)-s) pontjában” szövegrész,
- f) 32. § (5) bekezdés hatodik mondatának „Az összefüggő szakmai gyakorlat” szövegrésze helyébe „A szakmai gyakorlat” szövegrész,
- g) 86. § (4) bekezdésének „az érintettet a miniszterelnök” szövegrésze helyébe „az érintettet a megfelelő munkaköri cím adományozásával a miniszterelnök” szövegrész,
- h) 86. § (5) bekezdésének „a köztársasági elnök nem menti fel.” szövegrésze helyébe „a köztársasági elnök – a tanári cím használatának jogát megvonva – nem menti fel.” szövegrész,
- i) 87. § (5) bekezdésének „és az egyetemi tanári kinevezés kezdeményezéséhez szükséges” szövegrésze helyébe „és az egyetemi tanári kinevezés – a munkaköri cím adományozásának – kezdeményezéséhez szükséges” szövegrész,
- j) 91. § (3) bekezdésének „az egyetemi tanárt felmentette.” szövegrésze helyébe „az egyetemi tanárt – a munkaköri címhez fűződő jogát megvonva – felmentette.” szövegrész,
- k) 96. § (10) bekezdésének a „magasabb vezetői megbízás a hatvanötödik életév betöltését követően” szövegrésze helyébe a „magasabb vezetői megbízás időtartama – részben, vagy teljes egészében – a hatvanötödik életév betöltését követően” szövegrész,
- l) 100. § b) pontjának „kinevezi” szövegrésze helyébe „az egyetemi tanári munkakör betöltéséhez szükséges munkaköri címről hozott döntésével kinevezi” szövegrész,
- m) 101. § (3) bekezdés b) pontjának „kinevezi” szövegrésze helyébe „a főiskolai tanári munkakör betöltéséhez szükséges munkaköri címről hozott döntésével kinevezi” szövegrész,
- n) 106. § (7) bekezdésének „Az Európai Gazdasági Térségről szóló szerződésben részes államban akkreditált” szövegrésze helyébe „Az Európai Gazdasági Térségről, illetve a Gazdasági Együttműködési és Fejlesztési Szervezetről (OECD) szóló szerződésben részes államban hitelesített” szövegrész,
- o) 133/A. §-a (4) bekezdésében „A teljesítménykövetelményeket az intézményi fejlesztési terv alapján” szövegrész helyébe „A teljesítménykövetelményeket a fenntartói megállapodás megkötésekor hatályos intézményi fejlesztési terv alapján” szövegrész,
- p) 138/A. § (1) bekezdés b) pontjának, és 138/A. § (6) bekezdésének „akkreditált” szövegrésze helyébe a „hitelesített” szövegrész,
- q) 145. § (6) bekezdésének „az összefüggő szakmai gyakorlat” szövegrésze helyébe „a szakmai gyakorlat” szövegrész,
- r) 153. § (1) bekezdés 19. pontjának „114. § (6) bekezdés” szövegrésze helyébe „114. § (7) bekezdés” szövegrész
- lép.

48. §

Hatályát veszti az Ftv.

- a) 32. §-a (5) bekezdésének ötödik és hetedik mondatában az „összefüggő” szövegrész,
- b) 48. § (3) bekezdésében az „összefüggő” szövegrész,
- c) 76. § (5) bekezdése,
- d) 106. § (3) bekezdésének negyedik, (7) bekezdésének harmadik mondata,
- e) 110. § (1) és (3) bekezdése,
- f) 153. § (1) bekezdés 18. pontjában a „(7) bekezdés” szövegrész,
- g) 1. számú mellékletében a „Nem állami főiskolák” alcím „Heller Farkas Gazdasági és Turisztikai Szolgáltatások Főiskolája, Budapest” szövegrésze.

49. §

Hatályát veszti

- a) a felsőoktatásról szóló 2005. évi CXXXIX. törvény módosításáról szóló 2007. évi CIV. törvény 1-37. §-a, 38. § (3)-(6) bekezdése, 39. § (1) bekezdése, 42. § (4) bekezdése, 43-45. §-a és melléklete;
- b) az állami vagyronról szóló 2007. évi CVI. törvény 48. §-a és 58. § (1) bekezdésének h) pontja;
- c) a Magyar Köztársaság 2008. évi költségvetését megalapozó egyes törvények módosításáról szóló 2007. évi CXLVI. törvény 31. § (5) bekezdése;
- d) a Magyar Köztársaság 2009. évi költségvetését megalapozó egyes törvények módosításáról szóló 2008. évi LXXXII. törvény 20. §-a és az azt megelőző alcím;
- e) az egyes egészségügyi tárgyú törvények módosításáról szóló 2008. évi CVI. törvény 72. §-a és az azt megelőző alcím;
- f) a felsőoktatásról szóló 2005. évi törvény módosításáról szóló 2008. évi XCVII. törvény 1-20. §-a, 21. §-ának (2)-(4) bekezdése, 22. §-ának (2) és (5)-(7) bekezdése;
- g) a felsőoktatásról szóló 2005. évi CXXXIX. törvény módosításáról szóló 2009. évi XLIII. törvény.

50. §

(1) Az Ftv. – e törvény 3. §-ával módosított – 16. § (3) bekezdésében meghatározott hároméves vizsgálati időszak – e törvény hatályba lépésének napján kezdődik.

(2) Az Ftv. – e törvény 9. és 17. §-ával módosított – 30. §-ára és 87. § (6) bekezdésére tekintettel a felsőoktatási intézményeknek 2010. január 31-ig kell a szervezeti és működési szabályzatukat, illetve képzési programjukat módosítaniuk.

(3) Az Ftv. – e törvény 11. § (2) bekezdésével módosított – 32. § (10) bekezdésében foglaltakat a felsőoktatási intézmény székhelyén, vagy telephelyén kívül folytatott, az Ftv. 147. § 37. pontja szerinti székhelyen kívüli alap- illetve mesterképzések tekintetében

a) az e törvény hatályba lépését követően kezdeményezett (indított) alap- és mesterképzésekre vonatkozóan e törvény hatályba lépését követően kell alkalmazni,

b) az e törvény hatályba lépésekor már folyamatban lévő képzések tekintetében olyan módon kell alkalmazni, hogy a felsőoktatási intézmény képzésének 2010. szeptemberétől induló első évfolyamára, illetve azt követően a nem vehet fel hallgatót, az előző években felvett hallgatók azonban tanulmányaikat változatlan feltételek mellett befejezhetik.

(4) Az Ftv. – e törvény 13. §-ával beiktatott – 37. § (1) bekezdésének b) pontja szerinti ötéves időtartam, a felsőoktatási intézmények nyilvántartásáért felelős szerv által – e törvény

hatálybelépésének napján – már nyilvántartásba vett felsőoktatási intézmény tekintetében e törvény hatályba lépésnek napján kezdődik.

(5) Az Ftv. – e törvény 15. §-ával módosított – 55. § (2) bekezdésében foglaltakat első alkalommal a 2010 szeptemberétől az első évfolyamon államilag támogatott képzés keretében tanulmányokat kezdő hallgatók tekintetében, majd ezt követően felmenő rendszerben kell alkalmazni.

(6) Az Ftv. – e törvény 22. és 26. §-ával megállapított – 106. § (2) bekezdésében foglaltakat az e törvény hatályba lépésekor folyamatban lévő eljárásokban is, a 106. § (4) és (8) bekezdésében, 110. § (5) bekezdésében foglaltakat az e törvény hatálybalépését követően indult ügyekben és megismételt eljárásokban kell alkalmazni.

(7) Az Ftv. – e törvény 24. §-ával megállapított – 108. § (3) bekezdésében előírt ötéves értékelési időszakra tekintettel a Magyar Felsőoktatási Akkreditációs Bizottság 2010. március 1-jéig módosítja munkatervét, amelyet a Magyar Köztársaság hivatalos lapjában és az oktatásért felelős miniszter által vezetett minisztérium honlapján közzé kell tenni.

(8) Az Ftv. – e törvény 27. §-ával módosított – 111. § (1), (3) és (7) bekezdésének szabályaira tekintettel a Magyar Felsőoktatási Akkreditációs Bizottságot 2010. január 31-ig kell újjáalakítani. A Bizottság 2009. december 30-án megbízással rendelkező tagjainak, tisztségviselőinek megbízatása 2010. január 31-én szűnik meg.

(9) Az Ftv. – e törvény 47. § *g)* és *q)*, valamint 48. § *a)-b)* pontjával módosított – 32. § (5) bekezdésében, 48. § (3) bekezdésében és 145. § (6) bekezdésében foglaltakat az e törvény hatálybalépését követően alapképzés keretében első évfolyamon tanulmányaikat megkezdő hallgatók tekintetében, majd ezt követően felmenő rendszerben kell alkalmazni.

ÁLTALÁNOS INDOKOLÁS

A felsőoktatásról szóló 2005. évi CXXXIX. törvény (a továbbiakban: Ftv.) hatálybalépésével – az oktatás társadalmi, gazdasági funkciójának felértékelődését érzékelve – született döntés a magyar felsőoktatás képzési rendszerének átalakítására, a Bolognai Nyilatkozattal összhangban a többciklusú képzés bevezetésére.

A Bolognai Nyilatkozatban vállalt feladatok átfogó célja, hogy növelje az európai felsőoktatás eredményességét, hatékonyságát.

A Magyar Felsőoktatási Akkreditációs Bizottság – állami hatáskörök ellátásában működő országos testületként – közreműködik a felsőoktatásban folyó tudományos, kutatási, illetve művészeti alkotótevékenység értékelésében, az Európai Felsőoktatási Térség felsőoktatási rendszereivel való minőségi harmonizációban.

1. Magyar Felsőoktatási Akkreditációs Bizottság

Az Ftv. értelmében a Magyar Felsőoktatási Akkreditációs Bizottság a felsőoktatásban folyó képzés, tudományos kutatás, művészeti alkotó tevékenység minőségének értékelésére, valamint az intézményi minőségfejlesztési rendszer működésének vizsgálatára létrehozott független, országos szakértői testület.

A jelenlegi szabályozás szerint az intézménylétesítéssel és működéssel kapcsolatos minőségihitelesítés keretében

- a) intézménylétesítéskor
- b) az intézmény alaptevékenységének megváltozásakor
- c) nyolcévenként

vizsgálja a képzés, a tudományos kutatás, a művészeti alaptevékenység feltételeinek meglétét, azt, hogy a felsőoktatási intézmény mely képzési, illetve tudományterületen, képzési szinten rendelkezik a szükséges feltételekkel. A nyolcévenkénti akkreditáció keretében vizsgálja továbbá, hogy a felsőoktatási intézményben megfelelő módon működik-e az intézményi minőségfejlesztési program.

Ugyanakkor az Ftv. rendelkezik arról, hogy a miniszter megkeresésére a Magyar Felsőoktatási Akkreditációs Bizottság közreműködik a felsőoktatási intézmények működésével kapcsolatos eljárásokban. Ezek az eljárások:

- felsőoktatási intézmény létesítése, átalakulása a Magyar Köztársaság területén kívül folytatott (székhelyen kívüli képzés) képzésre is kiterjedően;
- doktori iskola létesítése, ennek keretében a felsőoktatási intézmény tudományos tevékenységének „mérlegelése”;
- egyetemi tanári kinevezéssel kapcsolatos javaslat véleményezése, a jelölt oktatói, tudományos, illetve művészeti „eredményének értékelése”.

A Magyar Felsőoktatási Akkreditációs Bizottság (2007. december és 2008. május között lezajlott) második külső értékelését végző bizottság elismerve, hogy a testület tevékenysége megfelel az Európai Felsőoktatási Térség minőségbiztosítási standardjainak és irányelveinek (ESG), továbbá, hogy a testület jelentősen hozzájárult a magyarországi felsőoktatás általános minőségének javításához, javaslatokat is megfogalmazott a további működéshez. Ezen

javaslatok adhatnak új szempontokat a Magyar Felsőoktatási Akkreditációs Bizottság feladatainak, tevékenységének törvényi szabályozásához.

A Magyar Felsőoktatási Akkreditációs Bizottság az elmúlt másfél évtizedben fontos szerepet játszott a magyar felsőoktatás minőségének védelmében, az intézmények és képzési, tudományos kutatási tevékenységük akkreditációjában.

Az Európai Felsőoktatási Térségben megnő a nemzetközi együttműködések szerepe, a képzési rendszerek harmonizációja. Ehhez kell igazítani az Ftv. által létrehozott testület működését és tevékenységét is.

Az Ftv. a Magyar Felsőoktatási Akkreditációs Bizottságot az állami hatáskörök ellátásában közreműködő, felsőoktatási törvénnyel létrehozott, az államigazgatástól, a felsőoktatási intézményektől független szakmai testületként határozza meg a továbbiakban is. Tevékenységében a törvénymódosítás az intézményi belső minőségbiztosítási folyamatok külső értékelését erősíti a felsőoktatási intézmények minőségfejlesztésének támogatása, a minőségi követelményeknek való folyamatos megfelelés ellenőrzése, az intézményi intézkedések megvalósulásának nyomon követése, programakkreditációt illetően pedig a folyó képzések minőségének értékelése révén.

A hatályos szabályozás szerint az intézményfejlesztési feladatokról, az intézmény képzési programjáról, ezen belül új szakok vagy doktori iskola létesítéséről a felsőoktatási intézmény feladatköréből adódóan maga dönt. A képzés indításához az intézmény előzetesen megkéri a Magyar Felsőoktatási Akkreditációs Bizottság véleményét. Az erőforrás-kritériumok meglétének igazolása, a döntést követően, az intézmény hatásköre. Ebből következően a Magyar Felsőoktatási Akkreditációs Bizottság feladatkörének úgy kell át kell alakulnia, hogy az programakkreditáció helyett a felsőoktatási intézményeket segítő, az intézmény belső minőségbiztosítási folyamatokat értékelő szervezetként segítse a felsőoktatás fejlesztését.

Ezzel összefüggésben javasolt a testület tevékenységének hatékonyabbá tétele.

2. Költségvetési szervek jogállása, vagyonhasználati díj kiegészítő szabályozása

A költségvetési szervek jogállásáról és gazdálkodásáról szóló 2008. évi CV. törvény alapján a költségvetési szervként működő felsőoktatási intézmények felsorolását, működését érintő alapelveket, követelményeket a felsőoktatási törvényben szabályozni kell.

A törvény hatálybalépésével – az abban megadott időpontig – a költségvetési szerveket az alapító (irányító/felügyeleti) szervének felül kell vizsgálni és meg kell hozni a szükséges intézkedéseket, így az intézmények az új költségvetési szerveknek megfelelő besorolását.

Az állami felsőoktatási intézmény az új rendelkezés szerint közszolgáltató költségvetési szerv, amely közintézetként vagy vállalkozó közintézetként működik. A felsőoktatási feladatokat áttekintve, a költségvetési szervek jogállásáról és gazdálkodásáról szóló törvény végrehajtása, a felsőoktatási törvény módosításával lehetséges.

A státus törvényből következő, átfogóbb, strukturális felsőoktatási változások szabályozása – különösen a vállalkozói közintézeti formában működő felsőoktatási intézmények és szervezeti egységek kérdése – kellő megalapozottsággal 2011-re ütemezhető és vállalható. Indokolja ezt az időpontot, hogy a változást jelentő vállalkozói közintézeti forma szabályozása az Ftv-ben, legkorábban is csak 2009 második félévi benyújtással 2010-ben történhet meg. A

vállalkozói közintézeti formának választásához feltétel a megelőző három év meghatározott gazdálkodási feltételeinek teljesítése, így a feltételek teljesítésében az új törvény hatálybalépését (2009. jan. 1.) tekinthetjük a kezdés időpontjának. A feltételek teljesítését is ettől az időponttól kell értékelni.

Az Ftv. módosítása során a költségvetési intézményként működő felsőoktatási intézményeknek a ma hatályos felsőoktatási törvényben, valamint a felsőoktatási intézmények gazdálkodását meghatározó más törvényekben (pl. Áht.) biztosított, más költségvetési intézményektől eltérő, gazdálkodási jogosultságokat (a kedvezményeket jelentő eltérésekről az Ftv. 120. § (5) bekezdés és a 124. § rendelkezik) változatlanul kell megtartani a közintézeti formába történő átsorolás után is.

Az Ftv. lehetőséget biztosít arra, hogy az állami felsőoktatási intézmények az állami vagyronról szóló 2007. évi CVI. törvény 27. § (2) bekezdésében meghatározott vagyonhasználati díj ellenértékét az állami ingatlanvagyon értékének megőrzésére fordítsák. Az összeget az ingatlan vagyon értékének arányában a fenntartói megállapodásban rögzített mértékben kell a megállapodás három éve alatt felhasználni. A törvénymódosítás egyszerűsíti az intézményi társaságok létrehozásának eljárását, ugyanakkor az állami vagyon védelme érdekében szabályozza a szankcionálást, továbbá a javaslat biztosítja az alapító autonómiáját az intézményi társaságok létrehozásában.

3. A felsőoktatási intézmények működési alapelveit, a képzést érintő egyéb rendelkezések

Az Ftv. rendelkezik a felsőoktatási intézmények működési alapelveiről, a képzés rendszeréről, a felsőfokú tanulmányoknak a hallgatói jogviszonyt meghatározó egyes kérdéséről. A felsőoktatási intézmények működési hatékonyságát, tevékenységük minőségét meghatározó alkalmazás során pontosítást, módosítást igénylő rendelkezések köre tartozik ebbe a törvénymódosítási javaslatba. Ezen kérdéskörök között szerepelnek a képzéshez, a szak- és programindításhoz kapcsolódó kérdések, így a minőség kapcsán a minőségbiztosítási rendszer, minőségfejlesztési program elemeinek pontosítása, a mesterképzésben a szakindítási eljárás módosulása, a magyar intézmények közös képzésénél a kiegészítő szabályozás a felvételi eljárásnál az emeltszintű érettségi vizsga szerepének bővítése, a képzéshez kapcsolódó szakmai gyakorlatok tapasztalata alapján a szakmai gyakorlat fogalmának pontosítása.

A javaslat pontosítja az egyetemi tanári munkaköri cím megszerzésére – az Ftv. szóhasználatában tanári kinevezésre – vonatkozó eljárás rendjét. Az új eljárásban a Magyar Felsőoktatási Akkreditációs Bizottság véleményét – a szenátus egyetemi tanári cím adományozására vonatkozó döntését követően – a miniszter kéri meg. Az, aki már megszerezte az egyetemi tanári címet, a felsőoktatási intézmény által kiírt egyetemi tanári munkakörre a Magyar Felsőoktatási Akkreditációs Bizottság előzetes véleményének megkérése nélkül pályázhat.

Az Ftv. tehetséggondozásról szóló fejezete kiegészül a Szakkollégiumi Kiválósági Központ cím adományozásával.

RÉSZLETES INDOKOLÁS

Az 1. §-hoz

A Kormány rendeletében meghatározottak szerint, minősítés alapján „kutatóegyetem” cím adományozható azoknak a felsőoktatási intézményeknek, amelyek az egyetemmé válás jogszabályban rögzített feltételein túlmenően további minőségi kritériumoknak is megfelelnek. A minősítés részletes – tartalmi és eljárási – feltételeit a Kormány az Ftv. 153. § (1) bekezdés 1. pontja alapján kapott felhatalmazás alapján jogosult szabályozni. A javaslat a kiemelkedő képzést nyújtó felsőoktatási intézmény oktatási alaptevékenységének és kutatóegyetemi működésének a kívánatos mértékű kapcsolódását, együttműködését, összhangját hangsúlyozó meghatározást vezet be.

A 2. §-hoz

A módosítási javaslat az Országgyűlés által az Ftv. hatályba lépését követően elfogadott a felsőoktatási intézményi gazdálkodást érintő törvényre tekintettel egészíti ki az ágazati szaktörvényt.

Az Ftv. a tételesen megjelölt külön törvények mellett más, a felsőoktatási intézmények működését érintő külön nem hivatkozott törvényi rendelkezéseik hatályosulását is befolyásolja. Ebben a körben utalni kell a költségvetési szervek jogállásáról és gazdálkodásáról szóló 2008. évi CV. törvényre, amelyhez képest az Ftv. mint *lex specialis*, különösen az állami felsőoktatási intézmények gazdálkodási jogosultságai, szervezeti felépítése, működése tekintetében tartalmilag eltérő, illetve kiegészítő jellegű rendelkezéseket is megállapít. Itt különösen az Ftv. – részben e törvénnyel magállapított – 16. § (3) bekezdésére, 23. § (2) bekezdésére, 25. § (1) bekezdés *ak*) pontjára, 27. § (8) bekezdés *r*) pontjára, 36/A.-36/G. §-ára, 115. § (2) bekezdés *b*) pontjára, 120-120/A. §-ára, 123. § (3) bekezdésére, 135. § (2) bekezdésére és 142/A. §-ára kell hivatkozni.

A 3. §-hoz

A költségvetési szervek jogállásáról és gazdálkodásáról szóló 2008. évi CV. törvény (a továbbiakban: státusz törvény) 12. §-a (1) bekezdésének *e*) pontja alapján a költségvetési szervet meg kell szüntetni, vagy át kell alakítani, ha a kisegítő vagy vállalkozási tevékenység mértéke legalább kettő éven át túllépi az alapító okiratban meghatározott arányt és nincsen lehetőség a költségvetési szerv vállalkozó közintézetként való működtetésére. A státusz törvény 4. §-a (2) bekezdésének *b*) pontja alapján a fenti – megszüntetés, átalakítás feltételéül szabott – mértéket kiadásarányosan kellene meghatározni, míg a megszüntetés, átalakítás alternatíváját jelentő vállalkozó közintézeté történő átsorolás feltételei bevételarányosan meghatározottak az államháztartásról szóló 1992. évi XXXVIII. törvény (a továbbiakban: államháztartásról szóló törvény) 100/J. §-a (3) bekezdésének *a*) pontja értelmében. Ezt egészíti ki, hogy míg a megszüntetés, átalakítás feltételeinek fennállását elegendő kettő, addig a vállalkozó közintézeté történő átsorolás feltételeinek fennállást három év vonatkozásában kell vizsgálni. Így elvileg egyetlen vállalkozó közintézet sem jöhetne létre, hiszen már előtte meg kellene szüntetni, vagy át kellene alakítani. A módosítás e probléma feloldásának egyik lépése.

A 4. §-hoz

A felsőoktatási intézmény működésének egyik alapelve, hogy szervezeti és működési autonómiával rendelkezik ennek keretében működéséhez szervezeti és működési szabályzatában meghatározza a saját minőségbiztosítási szabályait, továbbá minőségfejlesztési programot készít.

A módosítás pontosítja a hatályos rendelkezést az intézményi feladatok tekintetében és a Magyar Felsőoktatási Akkreditációs Bizottság feladatával összefüggésben is. Azokat az alapvető elemeket, amelyek a helyi szabályzatban meghatározott módon, az intézmény feladataként a minőségbiztosítási rendszer kiépítését és működtetését eredményezik.

Az intézményfejlesztési terv, a kutatási-, fejlesztési innovációs stratégia [Ftv. 27. § (2)-(3) bekezdés], a hároméves fenntartói megállapodásban meghatározott és vállalt teljesítménykövetelmények (Ftv. 133/A. §) alapján az intézmény minőségfejlesztési programot készít. A minőségfejlesztési program végrehajtására készített intézkedési tervnek a képzési, tudományos kutatási, művészeti alkotótevékenységeket érintő intézkedési megvalósulásában, ötévenként külső értékelőként vesz részt a Magyar Felsőoktatási Akkreditációs Bizottság, támogatva a felsőoktatási intézmények minőségfejlesztését. Ennek jegyében pontosítja a rendelkezés az intézményi minőségfejlesztési program tartalmi követelményeit.

Az 5-8. §-hoz

Az Ftv. és a státusz törvény rendelkezései, az Ftv. és a státusz törvény által meghatározott szervezeti előírások összhangját biztosító módosítási javaslatok.

A 9. §-hoz

Megalapozott az igény, hogy a felsőoktatási intézmények által folytatott képzések a képzésekhez társuló szervezeti megoldások rugalmasabban kövessék a felvételi jelentkezésekben kifejeződő fogyasztói, hallgatói piaci igényeket. A módosítási javaslat a felvételi lehetőségek függvényében – az intézményi öngazgatás elvének tiszteletben tartása mellett – írja elő, a szervezeti hatékonyság folyamatos biztosításának kötelezettségét.

A státusz törvény 14. §-a lehetővé teszi, hogy a költségvetési szerv létrehozásáról szóló döntés – felsőoktatási intézmény esetében ez az alapító okirat – egyes, közfeladat önálló ellátására képes, tevékenységében, területi elhelyezkedésében, forrásaiban, valamint szervezetileg elkülöníthető szervezeti egységeit jogi személyiséggel ruházza fel. Indokolt a státusz törvény rendelkezését az Ftv-ben meghatározott egységes felsőoktatási intézményi működtetés rendjéhez igazítani és a jogi személyiségű szervezeti egységre vonatkozó ágazati szabályozás lehetőségét – a közoktatásról szóló 1993. évi LXXIX. törvényben a közoktatási intézményre előírt szabályozás tiszteletben tartása mellett – különösen a jellegében ténylegesen elkülönülő gyógyító-megelőző tevékenységre biztosítani.

Indokolt, hogy a felsőoktatási intézmények oktatási alaptevékenységének körébe tartozó tevékenységet folytató szervezeti egységek esetében a fokozottabb szervezeti és gazdálkodási függetlenséggel járó jogi személyiségű szervezeti egységre vonatkozó szabályok alkalmazására ne kerülhessen sor, ezért a javaslat – az intézmény mint kizárólagos jogokkal rendelkező oktatási szervezet egységességének védelmében – erre vonatkozóan tételes tiltó rendelkezést tartalmaz.

Amennyiben a gyógyító-megelőző tevékenységet folytató szervezeti egység mellett más – oktatási alaptevékenységet nem folytató – szervezeti egység esetén merülne fel a jogi személyiségű szervezeti egységként való működtetés szükséglete, úgy a javaslat az Ftv. –

általános rendelkezéseket tartalmazó – 36/C. és 36/G. §-a mellett a gyógyító-megelőző tevékenységet folytató jogi személyiségű szervezeti egységekre – az Ftv. 142/A. §-ban – előírt szabályok kiterjesztett alanyi hatályú alkalmazását rendeli el.

A módosítási javaslat szoros összefüggést mutat az Ftv. 141. §-ának módosítására, az Ftv. 142/A. § beillesztésére irányuló javaslattal.

A 10. §-hoz

Az Ftv. alapján a felsőoktatási intézmény a képzési feladatainak ellátása céljából együttműködési megállapodást köthet bármely hazai vagy külföldi felsőoktatási intézménnyel. Az intézmény akkor kell, hogy megállapodó partnert találjon magyar felsőoktatási intézménnyel, ha a tervezett képzési programjához az adott intézményben nincsenek meg a feltételek és azok csak más intézménnyel együtt teremthetők meg. A módosítás értelmében azonban a szakindítás jogosultsága csak az azt kezdeményező felsőoktatási intézményt és nem külön-külön a két intézményt illeti meg.

A 11. §-hoz

Az Ftv. 32. §-a rendelkezik a többciklusú képzési szerkezet alapvető (képzési idő, a fokozat megszerzéséhez összegyűjtendő kreditek, a felsőfokú végzettségi szint és szakképzettség) követelményeiről. A 32. § (7) bekezdésének módosítása következtében megszűnik az a többciklusú képzés alapvető elveivel ellentétes rendelkezés, amely a mesterképzés képzési idejét az alapképzés képzési idejéhez kötötte.

A módosítási javaslat összefüggésben az Ftv. 30. § (2) bekezdésére vonatkozó javaslattal az intézményi képzési, gazdálkodási tevékenység hatékonyságát célzó intézkedésként, a szakindítás feltételeként írja elő, hogy a felsőoktatási intézmény kizárólag székhelyén, vagy telephelyén indíthat alap- vagy mesterképzést. A székhelyen kívüli képzés legtöbb esetben nem a felsőoktatási intézményben folyt. A feltételek biztosítását az intézmény sokszor kiszervezte. Az ily módon biztosított képzés minőségi feltételeit sok kritika érte. Adott városban működő intézmények ellenében, indokolatlanul, teremtett hallgatókért folyó versenyhelyzetet.

A megváltoztatott rendelkezés szoros összefüggést mutat az Ftv. 147. § 42. pontjával, amely a telephely fogalmát olyan formában határozza meg, hogy az a felsőoktatási intézmény alapító okiratában meghatározott, a székhelyen kívül működő szervezeti egység elhelyezését szolgáló település területét jelenti. A felsőoktatási intézmény főszabály szerint székhelyén, illetve a telephelyén mint működési helyén folytat képzést. Az Ftv. 147. § 37. pontja szerint székhelyen kívüli képzés a felsőoktatási intézmény működési helyén (székhely, telephely) kívül részben, vagy egészben folyó képzés.

A javasolt módosítás a képzési feltételek megfelelő biztosítása érdekében írja elő azt a követelményt, hogy képzést a feltételek biztosítására inkább alkalmas működési helyen (székhelyen, telephelyen) folytathatnak, ennek során a korábban indított az Ftv. 147. § 37. pontja szerinti székhelyen kívüli képzések kifutó rendszerben kerülnek megszüntetésre. E rendelkezés arra is biztosítékot teremt, hogy a felsőoktatási intézmény működési helyén – feltéve, hogy az nem mutat átfedést más felsőoktatási intézmény működési helyével – további felsőoktatási intézmény ne folytasson székhelyen kívüli képzést.

A megváltoztatott szakindítási rendelkezés bevezetését a törvényjavaslat 50. § (3) bekezdésének átmeneti rendelkezése biztosítja.

A 12. §-hoz

A státusz törvény lehetővé teszi, hogy a közintézetként besorolt költségvetési szerv jogi személyiségű szervezeti egysége kvázi vállalkozó közintézeti szabályok szerint működjön. A vállalkozó közintézettől eltérően a jogi személyiségű szervezeti egység „vállalkozóként” sem tehet szert saját vagyona, így a helytállási kötelezettség az intézményre hárul, ahonnan a fenntartóra száll tovább. Tekintettel azonban arra, hogy a felsőoktatási intézménynek más közintézettől eltérően lehet saját vagyona, a helytállást célszerű erre korlátozni. Ennek megfelelően kerül előírásra a közintézet és annak jogi személyiségű szervezeti egysége vállalkozó közintézetté történő átsorolása és vállalkozói szabályok alá helyezése esetén egyaránt az intézményi saját vagyon létének igazolása.

A vállalkozó közintézetként átsorolt felsőoktatási intézményben az államháztartásról szóló törvény 89. §-a és 100/I. § (8) bekezdés *e*) pontja alapján vezető testületet kell létrehozni. A javasolt szabályozás – az Ftv. általános szabályozásához igazodó módon – a felsőoktatási intézmény kezdeményező döntésétől teszi függővé, hogy a felsőoktatási intézmény kíván-e a vállalkozó közintézetre vonatkozó szabályok szerint működni, vagy sem. A megfelelő intézményi kezdeményezés és átsorolást követően azonban a tervezet szerint együtdöntési kötelezettsége keletkezik a szenátusnak, egy ötfős a szenátus által választott, gazdasági szakismeretekkel rendelkező tagokból álló testülettel, amely az intézményi gazdálkodás hatékonyságának javítására hivatott. A testület együtdöntési jogosítványai kizárólag az Ftv. 36/E. §-ában meghatározott vezetési-szervezési, illetve pénzügyi-gazdasági kérdésekhez kapcsolódhatnak, az intézmény tudományos, és ehhez kapcsolódó oktatási, kutatási tevékenységét közvetlenül nem érinthetik.

A vezető testület tagjait illetően csak a függetlenség, pártatlanságra vonatkozó szabályok kerültek rögzítésre, egyebekben a szenátus önálló döntésével, illetve a szervezeti és működési szabályzat útján szabályozhatja a vezető testület működését, személyi összetételét.

A 13. §-hoz

A felsőoktatási intézmény nyilvántartására, létesítésére, megszüntetésére vonatkozó részletszabályokat indokolt kiegészíteni azokra az esetekre vonatkozóan is, amikor az Országgyűlés elutasító döntést hoz az intézmény állami elismerése tárgyában, és arra a lehetőségre nézve is, amikor az intézmény alapítása, a szükséges működési feltételek megteremtése belátható időtartamon – öt éven – belül nem teremthető meg, így az intézmény működési engedélyének kiadása sem lehetséges. Ebben az utóbbi esetben – ha az alapvető működési feltételek megteremtése sem ütemezhető megfelelően – intézmény jövőbeli működtetésével, fenntartásával kapcsolatos megalapozott kétségek is felmerülnek.

A 14. §-hoz

A felvétel követelményeként előírható emelt szintű érettségi vizsgák általánossá válását segíti a rendelkezés.

A 15. §-hoz

A javasolt módosítás a támogatási idő azonos képzési ciklusban történő felhasználására vonatkozó szabályozást pontosítja abban a formában, hogy a támogatási idő igénybe vételére a párhuzamos képzésre előírt feltétel teljesítése mellett van lehetőség.

A törvény az egyén számára tizenkettő államilag támogatott félévnyi tanulmányi időt biztosít. Egyrészt a jelentkezőnek kell ezzel gazdálkodnia a különböző képzési ciklusokat illetően, másrészt a szabályozás is arra ösztönöz, hogy egy képzési szinten egy oklevél megszerzéséhez vegye igénybe a jelölt az állam támogatását. Ettől eltérően a hallgatói teljesítmény akkor is támogatott, ha ténylegesen párhuzamosan és nem egymást követően végez ugyanazon a képzési szinten (például alapfokozatot adó képzésben) tanulmányokat a hallgató. Ezt azonban csak az arra képesek tudják teljesíteni és velük szemben is követelmény, hogy az első éves tanulmányaikat követően másodéven felvételt nyerjenek az új szakra és annak követelményeit ténylegesen párhuzamosan teljesítsék.

A 16. §-hoz

A kiválósági központ (*centre d'excellence, centre of excellence*) fogalma Európában jól ismert. A kiválóságot és annak megtestesülését, a kiválósági központ koncepcióját sokféleképpen értelmezik; leginkább követelményrendszerrel definiálják (kiváló tudósok kritikus tömege, rokon- és komplementer területek bevonása, vonzza a kiváló fiatalokat, nemzetközi láthatóság, kiterjedt nemzetközi partnerségi rendszer, dinamikus szerep a központot beágyazó innovációs környezetben, hosszú távú pénzügyi stabilitás). A kiválósági központok fejlesztése általában nemzeti kezdeményezésként folyik.

A Szakkollégiumi Kiválósági Központok létrehívása lehetővé teszi, hogy az ország nagy egyetemi központjaiban működő, kiemelkedő szakkollégiumok megfelelő támogatásban részesüljenek ahhoz, hogy kiemelkedő teljesítményt nyújthassanak a tehetséggondozásban.

Az oktatási és kulturális miniszter a magyar hagyományokat megőrizve, a szakkollégiumi tehetséggondozás támogatása érdekében kap jogosultságot a Szakkollégiumi Kiválósági Központ cím adományozására.

A Szakkollégiumi Kiválósági Központ jellemzői figyelembe veszik azokat a közös pontokat, amelyek a legtöbb szakkollégium képzési rendszerére jellemzőek, azonban biztosítják, hogy egy egységes szempontrendszer alapján meghatározható legyen a cím odaítélése.

A módosítási javaslat összefügg a törvényjavaslatnak az Ftv. 128. § (1) bekezdés *k*) pontjára vonatkozó változtatási kezdeményezésével.

A 17. §-hoz

A felsőoktatási intézményben kiírt egyetemi tanári munkakör betöltésére szóló oktatói pályázatok szenátusi rangsorolásához nyújt segítséget a részben külső szakértők részvételével létrehozott véleményező testület. A testület összetételét, működési rendjét – az Ftv-ben meghatározott feltételek mellett – az intézményi belső szabályzatban, a foglalkoztatási követelményrendszerben a felsőoktatási intézmény jogosult meghatározni.

Több pályázó esetén a felsőoktatási intézmény szenátusa dönt arról, hogy kinek az egyetemi tanári kinevezését javasolja az intézmény. Erről a személyről kéri meg az oktatási és kulturális miniszter a Magyar Felsőoktatási Akkreditációs Bizottság véleményét. A törvényben meghatározott feltételekkel (tudományos fokozat, MAB véleményének megkérése) rendelkező és Magyar Felsőoktatási Akkreditációs Bizottság által támogatott pályázót az oktatási és kulturális miniszter terjeszti fel a kinevező – a munkaköri cím adományozó – köztársasági elnökhöz. A köztársasági elnöki intézkedést követően a megfelelő foglalkoztatási jogviszony létesítése, az oktató intézményben történő tényleges alkalmazása a rektor erre irányuló intézkedésével történik.

A 18-19. §-hoz

Az Ftv. megfogalmazásában az Alkotmány 30/A. § (1) bekezdés *i)* pontjában foglaltakhoz igazodó módon szabályozza az egyetemi tanári kinevezés és felmentés szabályait, azzal a kiegészítéssel, hogy az Alkotmányban az egyetemi tanárra vonatkozóan előírt eljáráshoz hasonlóan szabályozza a főiskolai tanári kinevezés, felmentés eljárási rendjét is.

A főiskolai, egyetemi tanári munkakör betöltéséhez vezető eljárás a munkakör betöltéséhez szükséges cím adományozása, illetve a munkaviszony létesítése szempontjából kettős folyamat.

A munkakör betöltésének előfeltétele, hogy az érintettel kapcsolatos javaslatot a felsőoktatási intézmény rektora – a megfelelő előzetes pályázati, alkalmassági eljárást lefolytatva a fenntartó útján – az oktatásért felelős miniszter számára továbbítsa, aki azt köztársasági elnök, illetve a miniszterelnök részére, mint a kinevezésre jogosult részére, küldi meg. A kinevezésre jogosultak e jogi aktussal a főiskolai, illetve az egyetemi tanári munkaköri cím adományozásáról hoznak döntést. Az adott felsőoktatási intézményben valamennyi oktatói munkakörben történő foglalkoztatás az intézmény vezetőjének, a rektornak a joga és feladata, így ebben a két oktatói munkakörben is a rektor hoz döntést a munkaviszony tárgyában. A köztársasági elnök, illetve a miniszterelnök kinevezési döntése – ebben a vonatkozásban – előfeltétele a munkaviszony létesítésének, de közvetlenül nem e döntések keletkeztetik azt.

A rektor csak akkor létesíthet munkaviszonyt, ha a jelölt rendelkezik a szükséges munkaköri címmel, amelyet az említett kinevezés útján a köztársasági elnök, illetve a miniszterelnök döntése keletkeztet és ugyanezek a személyek jogosultak is megvonni e cím használati jogát. Ebből következik az is, hogy az adott felsőoktatási intézményben történő foglalkoztatás megszüntetése nem eredményezi a munkaköri cím használati jogának elvesztését, ahogy erről az Ftv. külön is rendelkezik.

A kettősség akkor válik nyilvánvalóvá, ha olyan jelölttel tervez munkaviszonyt létesíteni a rektor, aki már – korábbi foglalkoztatása, más felsőoktatási intézményben folytatott tevékenysége, a köztársasági elnök, miniszterelnök intézkedése okán – rendelkezik a megfelelő munkaköri címmel. Ebben az esetben nem szükséges a munkaköri cím adományozására sort keríteni, hiszen a munkakör létesítéséhez szükséges feltétel már korábban teljesült és az újabb jogviszony létesítésekor is fennáll.

Mindez a kettősség a felmentésre is vonatkozik, ahol a munkaviszony megszüntetése és a munkaköri címhez való jogosultság megvonása válik el élesen egymástól. Előbbi megszüntetésre a rektor, utóbbi cím megvonására az arra jogosított közjogi szereplő jogosult. (Speciális eset, ha a munkaköri címet – a foglalkoztatás ideje alatt – megvonják. Ebben az esetben a munkaviszonyt sem lehet fenntartani a továbbiakban.)

A munkaviszony létesítésére, megszüntetésére a Munka Törvénykönyvének, illetve a közalkalmazottak jogállásáról szóló törvénynek a szabályai vonatkoznak. Az Alkotmány és az Ftv. munkaköri címre, illetve a közalkalmazotti jogviszony létesítésére vonatkozó terminológiája sajnálatos módon egybeesik. Az Alkotmány az egyetemi tanári kinevezés, mint munkaköri cím adományozása kapcsán használja a kinevezés, felmentés szakkifejezést, míg a közalkalmazottak jogállásáról szóló törvény a foglalkoztatási jogviszony létesítését, megszüntetését jelöli a kinevezés, felmentés terminológiával.

Az Ftv. hatályos szövegezése, annak értelmezése valamennyi esetben alkalmas a szabályozási tartalom megállapítására, ugyanakkor a 2006. március 1-jét – az Ftv. hatályba lépését követő – időszak tapasztalatai azt indokolják, hogy felületes jogalkalmazásból bekövetkező hibákat, jogvitákat az érintett rendelkezések még egyértelműbbé tételével szükséges elkerülni.

A módosító javaslat ezért kezdeményezi az Ftv. 88. § és 89. § bekezdésének a módosítását. Ezek a változtatási javaslatok szoros tárgyi összefüggést mutatnak a törvényjavaslat záró

rendelkezései közt elhelyezett az Ftv. 86. § (4)-(5) bekezdésére, 87. § (5) bekezdésére, 91. § (3) bekezdésére, 100. § *b*) pontjára, 101. § (3) bekezdés *b*) pontjára vonatkozó szövegpontosító rendelkezésekkel.

Szükséges megjegyezni, hogy a javasolt változtatások érdemi módosítást nem jelentenek. Kizárólag a hatályos rendelkezések tartalmában pontosabb megfogalmazását eredményezik.

A 20. §-hoz

Az Ftv. 84. § (5) bekezdését 2007. szeptember 1-jei hatállyal módosította a felsőoktatásról szóló 2005. évi CXXXIX. törvény módosításáról szóló 2007. évi CIV. törvény 38. § (3) bekezdés *b*) pontja. Megszüntette azt a lehetőséget, hogy a felsőoktatási intézmény működési feltételeinek mérlegelése során legfeljebb kettő intézményben lehessen figyelembe venni ugyanazt a személyt mint oktatót. Így a továbbiakban – párhuzamos foglalkoztatás esetén is – csak egy intézményben lehet számításba venni ugyanazt a személyt. (Az intézmény költségvetési támogatásával kapcsolatosan már 2006. március 1-jétől, az Ftv. hatályba lépésétől kezdődően – párhuzamos foglalkoztatás esetén is – csak egy felsőoktatási intézményben lehet figyelembe venni ugyanazt a személyt.)

A 2007. évi CIV. törvénnyel megváltoztatott rendelkezések fokozatos bevezetését szolgáló átmeneti rendelkezés szerint [2007. évi CIV. törvény 42. § (3) bekezdés] az Ftv. 2007. szeptember 1-jétől hatályos 84. § (5) bekezdését valamennyi felsőoktatási intézmény, valamennyi képzésére vonatkozóan – általános jelleggel – 2010. szeptember 1-jétől kezdődően kell alkalmazni.

Az, hogy melyik felsőoktatási intézményben kell, mely előbb említett szempontból számításba, figyelembe venni az adott oktatót az oktató személyes nyilatkozata által kerül meghatározásra. Nyilatkozat hiányában egyik felsőoktatási intézményben sem lehet számításba, figyelembe venni az oktatót.

Az oktató a nyilatkozatát a felsőoktatásról szóló 2005. évi CXXXIX. törvény egyes rendelkezéseinek végrehajtásáról szóló 79/2006. (IV. 5.) Korm. rendelet 10. számú mellékletében meghatározottak szerint teheti meg és vonhatja vissza. A nyilatkozatra vonatkozó oktatói, intézményi adatokat a felsőoktatási információs rendszer tartja nyilván.

Tekintettel arra, hogy az oktató foglalkoztatásra irányuló jogviszonyának létesítése és e jogviszony fennállása során e nyilatkozatokat illetően folyamatosan élhet a változtatás jogával, megalapozott az igény, hogy a munkáltató erre tekintettel mérlegelhesse a jogviszony további fenntartásának indokoltságát. Az intézmény minősítésére, illetve a költségvetési támogatására való jogosultságát befolyásoló elemek olyan lényegi elemét jelentik a foglalkoztatásnak, amelyek esetében a felsőoktatási intézmény saját oktatói karának védelme, megtartása, illetve e közösség kialakításának támogatása – illetve a többes foglalkoztatás kívánt mértékű visszaszorítása, de nem felszámolása – érdekében a jogviszony megszüntetésére vonatkozó külön rendelkezések kiegészítése válik szükségessé.

A módosítás szervesen illeszkedik ahhoz az Ftv. 84. §-ához fűzött 2005. évi előterjesztői indokolásban nevesített törekvéshez, hogy a többes foglalkoztatás bizonyos szempontú korlátozása a felsőoktatási intézmények működőképességének folyamatos megtartását szolgálja.

Mivel általános jelleggel 2010. szeptember 1-jétől kell alkalmazni a hatályos Ftv. 84. § (5) bekezdésében foglalt valamennyi rendelkezést, így a foglalkoztatás lehetséges, ugyanakkor nem kötelező megszüntetésére lehetőséget biztosító javasolt szabály hatályba lépési időpontja

is ehhez a dátumhoz igazodik. A hatályba lépés időpontja egyidejűleg lehetővé teszi a megváltozott rendelkezésekre való oktatói, intézményi felkészülést is.

A 21. §-hoz

Az Ftv. 2006. március 1-jei hatályba lépését követő időszak tapasztalatai indokolják, hogy ne csupán a felsőoktatási intézmények nyilvántartásáért felelős szerv, az Oktatási Hivatal hatósági nyilvántartásában szereplő felsőoktatási intézmények ellenőrzésére vonatkozzon az ágazati felügyelet, hanem valamennyi ilyen jellegű felsőoktatási tevékenységre.

A fogyasztói, hallgatói érdekek fokozottabb védelme igényli, hogy formális működési engedély hiányában is lehetőség legyen eljárni, tekintettel arra, hogy nem csupán a már kiadott működési engedélytől való eltérő működés, hanem a bejelentés, engedély hiányában folytatott tevékenység megakadályozása is hatósági feladat. Az ágazati jogosultság megteremtését az általános fogyasztóvédelmi, törvényességi ellenőrzési mechanizmusok hiányosságai indokolják.

Az oktatásért felelős miniszter által kiszabott bírság – az adózás rendjéről szóló 2003. évi XCII. törvény 146. § (2) bekezdésére is figyelemmel – adók módjára behajtandó köztartozásnak minősül. A bírság mértéke az engedély nélkül végzett megtévesztő jellegű tevékenységgel elérhető bevétel, hasznon nagyságához igazodik. Mértékének megállapításánál, az erre vonatkozó miniszteri döntés meghozatalánál irányadó főbb szempontokat – figyelemmel az Alkotmánybíróság 109/2008. (IX. 26.) AB határozatának indokolásában kifejtettekre – a törvény ugyancsak meghatározza.

A 22. §-hoz

A felsőoktatási intézmények működésével kapcsolatos eljárásokról szóló törvényi fejezet rendelkezik a képzési programok akkreditációjának eljárásáról, biztosítva az első és másodfokú hatósági eljárást. A módosítás értelmében alap- és mesterképzésben nem változik az ügyintézés rendje, kizárólag az intézmény 30. § (2) bekezdése szerinti oktatási és tudományos szervezeti egysége, a kar létesítése esetén nincsen szükség a jövőben a Magyar felsőoktatási Akkreditációs Bizottság előzetes szakmai véleményezésére.

A felsőoktatásban egyetemi tanári munkakört az tölthet be, aki előzetesen már egyetemi tanári cím viselésére jogosult vagy ennek hiányában pályázati eljárást követő felterjesztés alapján a köztársasági elnöktől – e tanári címet adományozó – kinevezést nyer. Az, aki már megszerezte az egyetemi tanári címet, a felsőoktatási intézmény által kiírt egyetemi tanári munkakörre a Magyar Felsőoktatási Akkreditációs Bizottság előzetes véleményének megkérése nélkül pályázhat.

Az egyetemi tanári munkaköri cím adományozására irányuló – a köztársasági elnök döntésével záruló – eljárásban a Magyar Felsőoktatási Akkreditációs Bizottság véleményét – a szenátus egyetemi tanári cím adományozására vonatkozó döntését és ennek a rektor általi felterjesztését követően – új elemként a miniszter kéri meg. Eltérő vélemény esetén a miniszter mérlegelheti a kinevezés – az adományozási javaslat – előterjesztését a köztársasági elnökhöz.

További új elemként jelenik meg az eljárásban a felsőoktatási intézmény foglalkoztatási követelményrendszerében meghatározottak szerint létrehozott – az Ftv. 87. § (6) bekezdésében írt – szakmai véleményező testület részvétele. A felsőoktatási intézményi döntés-előkészítésben véleményező szerepkörben eljáró – részben az intézménnyel foglalkoztatási jogviszonyban nem álló – tudományos fokozattal rendelkező szakértőkből álló

testület az egyetemi tanári munkakör betöltésével – kapcsolatos szenátusi döntést megelőzően alakítja ki álláspontját. Az állásfoglalást, illetve a kinevezési javaslatot a fenntartó útján kell az oktatásért felelős miniszternek továbbítani.

A 23. §-hoz

A javasolt módosítás a regisztrációs központ, vagyis a felsőoktatási intézmények nyilvántartásáért felelős szervként eljáró Oktatási Hivatal hatósági ellenőrzési tevékenységére vonatkozó szabályozást pontosítja, teszi egyértelművé.

A 24. §-hoz

A felsőoktatási törvény külön fejezetben rendelkezik a felsőoktatás ágazati minőségfejlesztési rendszeréről. A minőségbiztosítási rendszer, az intézményi minőségfejlesztési program, valamint a Magyar Felsőoktatási Akkreditációs Bizottság feladatköréről szóló rendelkezések alapján módosulnak az ágazati fejlesztési rendszer elemei.

A 25-28. §-hoz

Az állami hatáskörök ellátásában közreműködő testületként, a felsőoktatási törvény rendelkezései alapján jött létre a Magyar Felsőoktatási Akkreditációs Bizottság.

A Magyar Felsőoktatási Akkreditációs Bizottság a felsőoktatásban folyó képzés, tudományos kutatás, művészeti alkotótevékenység minőségének értékelésére létrehozott független, országos szakértői testület. Ugyanakkor az Ftv. rendelkezik arról, hogy a miniszter megkeresésére a Magyar Felsőoktatási Akkreditációs Bizottság közreműködik a felsőoktatási intézmények működésével kapcsolatos eljárásokban. (Ftv. 106. §)

A Magyar Felsőoktatási Akkreditációs Bizottság (2007. december és 2008. május között lezajlott) második külső értékelését végző bizottság, elismerve, hogy a testület tevékenysége megfelel az Európai Felsőoktatási Térség minőségbiztosítási standardjainak és irányelveinek (ESG), továbbá, hogy a testület jelentősen hozzájárult a magyarországi felsőoktatás általános minőségének javításához, javaslatokat is megfogalmazott a további működéshez. Ezen javaslatok adhatnak új szempontokat a Magyar Felsőoktatási Akkreditációs Bizottság feladatainak, tevékenységének törvényi szabályozásához.

A Magyar Felsőoktatási Akkreditációs Bizottságról szóló rendelkezések a következők szerint módosulnak:

Csökken a felsőoktatási intézmények működésével kapcsolatos azon eljárások köre, amelyben a Magyar Felsőoktatási Akkreditációs Bizottság szakértőként részt vesz (kar létesítése). A felsőoktatási intézmény működésének egyik alapelve, hogy autonóm működéséhez szervezeti és működési szabályzatában meghatározza a saját minőségbiztosítási rendszerét.

Az intézményfejlesztési terv, a kutatási- fejlesztési innovációs stratégia (Ftv. 27. § (2)-(3), a hároméves fenntartói megállapodásban meghatározott és vállalt teljesítmény-követelmények (Ftv. 133/A. §) alapján önálló intézményi minőségfejlesztési programhoz az intézkedési terv elkészítése intézményi hatáskör, amelynek a képzési, tudományos kutatási, művészeti alkotótevékenységeket érintő intézkedései megvalósulásában, ötévenként külső értékelőként vesz részt a Magyar Felsőoktatási Akkreditációs Bizottság, támogatva a felsőoktatási intézmények minőségfejlesztését. Ennek jegyében pontosítja a rendelkezés a testület ágazati és felsőoktatási intézményekkel kapcsolatos feladatait, erősíti a Magyar Felsőoktatási

Akkreditációs Bizottságnak az intézményi belső minőségbiztosítási folyamatok külső értékelésében betöltött szerepét.

Módosul a Magyar Felsőoktatási Akkreditációs Bizottság összetétele a külső értékelésnek megfelelően. Javasolt, a Magyar Felsőoktatási Akkreditációs Bizottság létszámát 19 főre csökkenteni. 11 tagot delegál (köztük 1 fő nemzetközi szakértőt) az Magyar Rektori Konferencia, 3 tagot az Magyar Tudományos Akadémia és kutatóintézetek, 1 tagot a Hallgatói Önkormányzatok Országos Konferenciája, 3 tagot a felsőoktatás működésében érdekelt kamarák, országos szakmai szervezetek, 1 tagot az Országos Köznevelési Tanács.

Módosítani célszerű a Magyar Felsőoktatási Akkreditációs Bizottság Felülvizsgálati Bizottságának összetételét. A három tagból 2 tagot az Magyar Rektori Konferencia és 1 tagot a Magyar Felsőoktatási Akkreditációs Bizottság jelöljön. A Felülvizsgálati Bizottság tagja olyan személy lehessen, aki jelölése előtt három évvel nem volt a Magyar Felsőoktatási Akkreditációs Bizottság vagy valamely szakbizottságának tagja.

A törvénytervezet meghatározza a külső szakértői véleménnyel összhangban az állandó bizottságok körét. Ennek figyelembevételével alakítható ki az új szervezeti és működési szabályzat.

Javasolt, a 8 évenkénti intézményi akkreditációt 5 évenkénti akkreditációra átalakítani azzal, hogy a Magyar Felsőoktatási Akkreditációs Bizottság feladata módosuljon az intézmény belső minőségbiztosítási folyamatainak külső értékelésére, az intézményi intézkedések megvalósulásának nyomon követésére.

A felsőoktatásban egyetemi tanári munkakört az tölthet be, aki előzetesen már egyetemi tanári cím viselésére jogosult vagy ennek hiányában pályázati eljárást követő felterjesztés alapján a köztársasági elnöktől – e tanári címet adományozó – kinevezést nyer. Az, aki már megszerezte az egyetemi tanári címet, a felsőoktatási intézmény által kiírt egyetemi tanári munkakörre a Magyar Felsőoktatási Akkreditációs Bizottság előzetes véleményének megkérése nélkül pályázhat.

Az egyetemi tanári munkaköri cím adományozására irányuló – a köztársasági elnök döntésével záruló – eljárásban a Magyar Felsőoktatási Akkreditációs Bizottság véleményét – a szenátus egyetemi tanári cím adományozására vonatkozó döntését és ennek a rektor általi felterjesztését követően – új elemként a miniszter kéri meg. eltérő vélemény esetén a miniszter mérlegelheti a kinevezés – az adományozási javaslat – előterjesztését a köztársasági elnökhöz.

További új elemként jelenik meg az eljárásban a felsőoktatási intézmény foglalkoztatási követelményrendszerében meghatározottak szerint létrehozott – az Ftv. 87. § (6) bekezdésében írt – szakmai véleményező testület részvétele. A felsőoktatási intézményi döntés-előkészítésben véleményező szerepkörben eljáró – részben az intézménnyel foglalkoztatási jogviszonyban nem álló – tudományos fokozattal rendelkező szakértőkből álló testület az egyetemi tanári munkakör betöltésével kapcsolatos szenátusi döntést megelőzően alakítja ki álláspontját. Az állásfoglalást, illetve a kinevezési javaslatot a fenntartó útján kell az oktatásért felelős miniszternek továbbítani.

További új elemként jelenik meg az Ftv. 109. § (4) bekezdésében, illetve 115. § (4) bekezdésében megfogalmazott rendelkezés. Az Alkotmánybíróság 124/2008. (X. 14.) AB határozatában fejtette ki, hogy jogalkotásra vonatkozó egyetértési jog az Alkotmányban

jogalkotóként fel nem tüntetett személy, szervezet részéről általában nem tartható fenn. Az Alkotmány 70/G. § (2) bekezdésének fényében, az Alkotmánybíróságnak az autonóm közösségek önszabályozási, egyetértési joga kapcsán kifejtett álláspontjára tekintettel – ld.: 657/B/2004. AB határozat – azonban indokolt, hogy a felsőoktatás szervezeteinek, az állami hatáskörök gyakorlásában közreműködő és egyetértési jogosultsággal bíró szervezeteknek ez a típusú közreműködése a továbbiakban is alkotmányos szabályozást kapjon. Az Ftv-ben megjelölt egyetértési joggal rendelkező szervezetek, a Magyar Felsőoktatási Akkreditációs Bizottság, illetve a Magyar Rektori Konferencia a jogállami szabályozás biztosítása érdekében vesznek részt minősített jogokkal, érdemi szereplőként a tudományos, oktatási, kutatási autonómia körébe is tartozó, azt befolyásoló végrehajtási jellegű jogi szabályozás megalkotásában. Ilyen részvétel hiányában – a védett tárgykörök érintettségére tekintettel – a jogi szabályozás alkotmányossága lenne kétséges. A különleges részvételi jog fenntartása során azt is biztosítani szükséges, hogy a tartalmi rendezéshez biztosított egyetértési jog gyakorlása ne vezethessen a közhatalommal felruházott – és a végrehajtási szabályozás alkotására kötelezett – szerv, illetve személy eljárási kötelezettségének ugyancsak alkotmányellenesnek minősíthető akadályozásához, illetve biztosítani szükséges, hogy az egyetértési jog gyakorlásának a tárgykörhöz mérten rögzített alkotmányos tartalmi keretei legyenek.

Mindezek érdekében indokolt annak meghatározása, hogy az egyetértési jogosultság a tudományos és az ahhoz kapcsolódó oktatási, kutatási kérdésekhez járulhat, tekintettel arra, hogy a felsőoktatási autonómia körébe vonható más jellegű kérdések az Ftv. által már kimerítő jelleggel szabályozottak, így a végrehajtási szabályozás azokat nem érintheti. Az egyetértési jog gyakorlásának időbeli kereteit is rögzíteni kell, szükségszerű korlátozásként vezetve be a jogosult érdemi nyilatkozattétele hiányában eltelt meghatározott időtartam után az egyetértés törvényi vélelmét.

A 29. §-hoz

A javaslat a státusz törvénnyel megvalósított, a költségvetési szervek működési feltételeire vonatkozó feltételrendszerre tekintettel módosítja az Ftv. szabályozását.

A 30. §-hoz

Az államháztartásról szóló törvény 100. §-a (4) bekezdésében foglalt új szabályok a kormány és a pénzügyminiszter számára lehetővé teszik a még nem teljesült kötelezettségvállalás terhelt maradvány, illetve a nem feladatelmaradás miatt és egyben nem fejezeti kezelésű előirányzatból származó kötelezettségvállalással nem terhelt maradvány évközi átcsoportosítását, elvonását. Mit sem ér az év végi egyenleg védelme, ha évközben viszont elvonható.

Amennyiben nem kerül előírásra a közhasznú szervezetekre vonatkozó szabályok alkalmazása, a vállalkozó közintézet valamennyi tevékenységének együttes eredményét terhelné központi befizetési kötelezettség.

A 31. §-hoz

Az államháztartásról szóló törvény 24. §-ának (3) és (4) bekezdése ezt a lehetőséget a felsőoktatási intézmények számára biztosította. A hivatkozott rendelkezést azonban a státusz törvény hatályon kívül helyezte, korlátozva a személyi juttatások javára és felújítás terhére történő átcsoportosítás lehetőségét.

A 32. §-hoz

A felsőoktatás gazdálkodását szabályozó törvények státusz törvényben hatályon kívül helyezett, az államháztartásról szóló törvény 95. §-a és annak helyébe lépő az államháztartásról szóló törvény új 100/L. § (3) bekezdése indokoltta teszik, hogy a felsőoktatási törvényben szabályozzuk az intézményi társaságok alapítása külső testület, a Nemzeti Vagyongazdálkodási Tanács jóváhagyása nélküli történhessen.

A 33. §-hoz

A javasolt módosítás a felsőoktatásról szóló 2005. évi CXXXIX. törvény módosításáról szóló 2008. évi XCVII. törvénynek az intézményi társaságok létesítésével, működésével kapcsolatos feltételt szabályozó – a 2008. évi XCVII. törvény 22. § (6) bekezdésében előírt – rendelkezését emeli az Ftv., az alapjogszabály előírásai közé. A jogtechnikai művelet lényegében a jogalkalmazást könnyítő módosítás, érdemi változtatást nem eredményez, az azonos tárgykörre vonatkozó releváns rendelkezések csoportosításával, egy helyen való feltüntetésével szolgálja a normavilágosság alkotmányos követelménynek teljesülését.

A módosítás szoros összefüggést mutat az indítvány hatályon kívül helyezéséről szóló rendelkezéseivel.

Az Ftv. 121/A. § (2) bekezdésének javasolt szabályai az állami felsőoktatási intézmény közvetett tulajdonlása útján részben köztulajdonban álló gazdasági társaságok átlátható működését szolgálják.

A 34. §-hoz

A felsőoktatási törvény lehetőséget biztosít arra, hogy az állami felsőoktatási intézmények az állami vagyonról szóló 2007. évi CVI. törvény 27.§ (2) bekezdésében meghatározott vagyonhasználati díj ellenértékét az állami ingatlanvagyon értékének megőrzésére fordítsák. Az összeget az ingatlan vagyon értékének arányában a fenntartói megállapodásban rögzített mértékben, kell a megállapodás három éve alatt felhasználni.

A 35. §-hoz

Fejlesztési hitel céljaként és fedezetként – tekintettel a felsőoktatási intézmények sajátos helyzetére – az általánostól eltérő szabályozás kialakítása szükséges. A hitel felvételének javasolt módja a felsőoktatási intézmények számára nem ismeretlen az a felsőoktatásról szóló törvény korábbi 2007. augusztus 31-ig hatályos megoldását rendeli ismételten alkalmazni.

A 36. §-hoz

A felsőoktatás gazdálkodását szabályozó törvények státusz törvényben hatályon kívül helyezett az államháztartásról szóló törvény 95. §-a és annak helyébe lépő új 100/L. §-a indokolják a megváltozott törvényi hivatkozás pontosítását.

A 37. §-hoz

Az Ftv. alapján „a miniszter megállapodás alapján adható támogatások” körében javasoljuk biztosítani a Szakkollégiumi Kiválósági Központ címmel járó támogatást, annak érdekében, hogy a többletfeladatok ellátása biztosított és tervezhető legyen. Ugyancsak az Ftv. 128. §-

ának kiegészítésével javasolt az Ftv. 5. § (6) bekezdésében már nevesített „kutatóegyetem” minősítést elért egyetemek oktatási és kutatási tevékenysége – a kiemelkedő képzési teljesítmény – pályázati úton történő támogatásának biztosítása.

A 38. §-hoz

A javasolt szabályozás a vállalkozó közintézetként működő állami felsőoktatási intézmények tartalékképzési kötelezettsége teljesítéseként ismeri el a kockázatfedezeti alapba történő befizetést.

A 39. §-hoz

Az Ftv. itt megállapítani javasolt 136/A. §-a a szakképzési hozzájárulásról és a képzés fejlesztésének támogatásáról szóló 2003. évi LXXXVI. törvény 1. § (1) bekezdés c) pontjával összhangban határozza meg a szakképzési hozzájárulásra jogosultság szempontjából gyakorlatigényesnek minősülő alapképzési szakok körét. A meghatározásnak az Ftv. rendszerében való elhelyezését a szaktörvény által használt fogalmak megfelelő – a jogalkalmazás által követelt – elhatárolása indokolja.

A 40-41. §-hoz

A státusz törvény 14. §-a lehetővé teszi, hogy a költségvetési szerv létrehozásáról szóló döntés – felsőoktatási intézmény esetében ez az alapító okirat – egyes, közfeladat önálló ellátására képes, tevékenységében, területi elhelyezkedésében, forrásaiban, valamint szervezetiileg elkülöníthető szervezeti egységeit jogi személyiséggel ruházza fel. Indokolt a státusz törvény rendelkezését az Ftv-ben meghatározott egységes felsőoktatási intézményi működtetés rendjéhez igazítani és a jogi személyiségű szervezeti egységre vonatkozó ágazati szabályozás lehetőségét – a közoktatásról szóló 1993. évi LXXIX. törvényben a közoktatási intézményre előírt szabályozás tiszteletben tartása mellett – a jellegében ténylegesen elkülönülő gyógyító-megelőző tevékenységre biztosítani.

Célszerű olyan feltételek meghatározása, amelyek – a közoktatási intézmény mellett – legfeljebb a gyógyító-megelőző ellátás feladatára teszi ténylegesen lehetővé a szervezeti egység jogi személyiséggel történő felruházását. Ennek keretében azonban rendelkezni szükséges az intézmény és annak jogi személyiségű szervezetének az együttműködéséről a megfelelő működési feltételek biztosításának rendjéről.

A javasolt módosítás lehetőséget biztosít arra, hogy az egészségügyi felsőoktatási intézmény a jelenlegi klinikai rendszer mellett – amelynek gyógyító-megelőző funkciója mellett meghatározó az elméleti és gyakorlati képzési és kutatási feladat – a területi beteg ellátás koordináltságát, a felesleges párhuzamosságok kiszűrését, a gazdaságosan működő egészségügyi szolgáltatás kialakítását szolgáló, gazdasági (intézményi) társaság formában működő egészségügyi szolgáltatót is fenntartson. A gazdasági társaság formában működtetett egészségügyi szolgáltató az Ftv. 121. § szerint működhet.

A 42. §-hoz

A többciklusú képzési rendszer alapelveit az Ftv. 32. §-a határozza meg. Az alapképzési rendszerben több képzési területen a 6 féléves képzéshez féléves külső szakmai gyakorlat kapcsolódik. Az egyes képzési területeken az oktatási és tanulási tevékenység összetett szakmai gyakorlatot feltételez. Van olyan képzési terület (például az agrár), ahol a féléves gyakorlat szervezését célszerű igazítani az idényjellelű munkákhoz. Ezért az első képzési

ciklus tapasztalatai alapján – a féléves időtartamú szakmai gyakorlat megőrzése mellett – több szakaszban is megszervezhetővé kell tenni.

A szakképzés finanszírozásának egyik lényeges forrása a szakképzési hozzájárulás. A hozzájárulási kötelezettség teljesítési lehetőségei és a felhasználás céljai többször változtak. A felhasználási cél kiterjed a felsőoktatás keretében szervezett gyakorlati képzés támogatására is. A 2003. évi LXXXVI. törvény alapján a szakképzési hozzájárulás forrásai alapvetően a szakképzési törvényben meghatározott tevékenységekre és azok fejlesztésére használható fel. Tekintettel arra, hogy az oklevelet adó képzés is, eredményét tekintve, szakképzés, a képzési hozzájáruláshoz való hozzáférést lehetővé kell tenni a felsőoktatás szakmai gyakorlatot tartalmazó képzéseit illetően is. Különösen ott, ahol a szakképzett munkaerő foglalkoztatásában érdekelt gazdasági szereplők meghatározó szerepet játszanak a képzési tartalmak alakításában, és a képzés során megszerezhető szakmai gyakorlat biztosításában.

A szakképzési hozzájárulásról és a képzés fejlesztésének támogatásáról szóló törvény miatt is indokolt a szakmai gyakorlat fogalmának felsőoktatási törvényben történő meghatározása.

A 43. §-hoz

A 2006. évi LXV. törvény – megszüntetve a közalapítványokra vonatkozó hatályos jogi szabályozást – a már működő közalapítványok tekintetében az államháztartáson kívüli bevételek minimális arányát írja elő a folyamatos működés feltételeként. A felsőoktatási intézmények fenntartói feladatait ellátó közalapítványok tekintetében indokolt élni a 2006. évi LXV. törvényben adott eltérő szabályozási lehetőséggel, így biztosítva az érintett felsőoktatási tevékenység folyamatosságát. A szabályozási megoldás irányát tekintve a költségvetési szervek jogállásáról és gazdálkodásáról szóló 2008. évi CV. törvény 61. § (2) bekezdésében található egyedi kivételt biztosító rendelkezésnek felel meg.

A 44. §-hoz

A Golgota Keresztény Gyülekezet „Golgota Teológiai Főiskola” néven felsőoktatási intézmény létesítését kezdeményezte a 307/22006. (XII. 23.) Korm. rendelet alapján felsőoktatási regisztrációs központként eljáró Oktatási Hivatalnál.

A Hivatal az eljárást lefolytatta. Az eljárás lezárásaként a felsőoktatási intézményt nyilvántartásba vette és megállapítva, hogy az intézmény megfelel az Ftv-ben előírt feltételeknek OH-FHF/1819-9/2009. számú határozatával a működési engedélyt kiadta.

Az Ftv. 15. § (1) bekezdése értelmében felsőoktatási intézmény működését akkor kezdheti meg, ha nyilvántartásba vétele megtörtént, működési engedélyt megkapta és az Országgyűlés döntött állami elismeréséről.

A Hivatal a működési engedélyt azzal a feltétellel adja ki, hogy az engedélyben foglalt, az oktatással és a tudományos kutatással kapcsolatos tevékenység megkezdésére az Országgyűlés állami elismerés megadásáról szóló döntése után, az állami elismerésről – az Ftv. 1. számú mellékletében található intézményi felsorolás kiegészítéséről – szóló törvénymódosítás hatálybalépését követően kerülhet sor.

Az ismertetett előzmények alapján javasolt a Golgota Teológiai Főiskola állami elismerése, a működés megkezdéséhez szükséges hozzájárulás biztosítása, az Ftv. 1. számú mellékletének megfelelő kiegészítése.

A 45. §-hoz

Az Ftv. 2. számú a felsőoktatási információs rendszerre vonatkozó szabályozásának pontosítását az annak keretében kezelt különleges személyes adatok indokolják. Megalapozott az igény, hogy a vallási meggyőződésre vonatkozóan következtetésre alapot adó adatot semmilyen formában, még távoli, közvetett formában se tárolhasson a rendszer, így a felvételi követelmények között megjelenített a jelentkező személyes meggyőződésére, világnézetére vonatkozó intézményi követelményt, annak teljesítését a hatóság egyáltalán nem tarthatja nyilván.

Szükséges megjegyezni, hogy a pontosítás tartalmilag újabb szabályt nem eredményez, a tilalom a hatóság jelenlegi nyilvántartási gyakorlatát nem érinti, az csupán a lelkiismereti és vallásszabadságról szóló törvényben megjelenített alkotmányos tilalom szaktörvényi végrehajtását, további garanciáját szolgálja.

A 46. §-hoz

Hatályba léptető rendelkezés.

A 47-50. §-hoz

A javasolt módosításokhoz szorosan kapcsolódó, a törvényi koherenciát biztosító, hatályon kívül helyező és a megváltoztatott rendelkezések alkalmazását elősegítő átmeneti rendelkezések.

A törvényjavaslat 48. § g) pontja hatályon kívül helyezi az Ftv. 1. számú mellékletének a nem állami felsőoktatási intézményeket felsoroló részéből a Heller Farkas Gazdasági és Turisztikai Szolgáltatások Főiskolája, Budapest szövegrészt.

A BKF Fenntartó Korlátolt Felelősségű Társaság – mint a Heller Farkas Gazdasági és Turisztikai Szolgáltatások Főiskolája (székhelye: 1077 Budapest, Rózsa u. 4-6., intézményi azonosítója: FI76010) és a Budapesti Kommunikációs és Üzleti Főiskola (székhelye: 1148 Budapest, Nagy Lajos király útja 1-9., intézményi azonosítója: FI33842) fenntartója – kezdeményezte a felsőoktatási regisztrációs központként eljáró Oktatási Hivatalnál a Heller Farkas Gazdasági és Turisztikai Szolgáltatások Főiskolája beolvadását a Budapesti Kommunikációs és Üzleti Főiskolába.

Kérelméhez mellékelte a BKF Fenntartó Korlátolt Felelősségű Társaság (a továbbiakban: Fenntartó) 6/2009. (V. 06.) számú – a Heller Farkas Gazdasági és Turisztikai Szolgáltatások Főiskolájának a Budapesti Kommunikációs és Üzleti Főiskolába történő beolvadására vonatkozó – határozatát.

Mind a Budapesti Kommunikációs és Üzleti Főiskola, mind a Heller Farkas Gazdasági és Turisztikai Szolgáltatások Főiskolája rendelkezik működési engedéllyel. Mivel az alaptevékenység keretében ellátott feladatok köre nem változik, megállapítást nyert, hogy a működés feltételei a beolvadást követően létrejövő integrált intézmény esetében is biztosítottak.

Tekintettel arra, hogy a fenntartó személye, az alaptevékenység keretében ellátott feladatok köre, továbbá az intézményi működés feltétele nem változik, az Ftv. 36. § (9) bekezdése értelmében a nyilvántartásba vételre és a működés engedélyezésére szakértői vélemény bekérése nélkül kerül sor.

Ez alapján a Budapesti Kommunikációs és Üzleti Főiskola adatai módosításra kerültek, valamint részére a módosított működési engedélyt kiadták.

Az Ftv. 37. § (8) bekezdése és a felsőoktatásról szóló 2005. évi CXXXIX. törvény egyes rendelkezéseinek végrehajtásáról szóló 79/2006. (IV. 5.) Korm. rendelet 29/G. § (5) bekezdése alapján az Oktatási Hivatal kezdeményezte az oktatási és kulturális miniszternél a Heller Farkas Gazdasági és Turisztikai Szolgáltatások Főiskolája állami elismerésének visszavonását.